

Trendy [ne]dôvery 2026

DEKK Inštitút
Máj 2026

www.dekk.institute

OBSAH

3	EXECUTIVE SUMMARY
4	POĎAKOVANIE A TECHNICKÉ INFORMÁCIE
6	PREDSTAVENIE A ÚČEL TRENDOV [NE]DÔVERY
7	PREČO JE DÔVERA DÔLEŽITÁ?
8	Keď v spoločnosti chýba dôvera
11	PREHĽAD VÝSLEDKOV
11	Horizontálna dôvera v slovenskej spoločnosti
13	Všeobecná medziľudská dôvera a demografia
13	Pohlavie
13	Vek
14	Typ sídla respondenta
14	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie respondenta
15	Prijímová skupina respondenta
15	Grafické porovnanie sociodemografických skupín
16	Záver a interpretácia
17	Vertikálna dôvera v slovenskej spoločnosti
19	Čo je vertikálna dôvera?
20	Prehľad dôvery v politické inštitúcie
23	Prehľad dôvery vo verejné inštitúcie
26	Dôvera a korupcia
28	Prehľad dôvery v medzinárodné inštitúcie
31	Prehľad dôvery v neštátne inštitúcie a občiansku spoločnosť
31	Neštátne inštitúcie
33	Médiá
34	Mimovládne organizácie
36	PREHĽAD DÔVERY VO VŠETKY MERANÉ INŠTITÚCIE
38	HISTORICKÉ PRÍČINY NÍZKEJ DÔVERY – STRUČNÝ PREHĽAD
40	PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA: SLOVENSKO A MLADÍ DOSPELÍ.
	RELATIONSHIP STATUS: IT'S COMPLICATED
46	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY
49	DEKK INŠTITÚT – PREDSTAVENIE

EXECUTIVE SUMMARY

- Dôvera je jeden z komponentov, ktorý drží spoločnosť pohromade. Keď chýba, ľudia menej spolupracujú, ekonomika rastie pomalšie a spoločnosť je zraniteľnejšia voči krízam. Na Slovensku máme s dôverou dlhodobý problém — nedôverujeme inštitúciám ani ľuďom, ktorých osobne nepoznáme.
- Keď v spoločnosti chýba dôvera, ľudia sa uchýlia k alternatívnym opatreniam, ktoré im poskytujú podobné funkcie a uspokojujú túžbu po istote a predvídateľnosti. Typické príklady sú kmeňovosť či korupcia. To však prináša negatívne dôsledky pre spoluprácu a dlhodobý rozvoj spoločnosti ako celku.
- Len každý štvrtý až piaty človek na Slovensku si myslí, že väčšine ľudí sa dá dôverovať (dlhodobá 21 – 25 %). Zvyšných 75 % zastáva názor, že v kontakte s cudzími ľuďmi treba byť veľmi opatrný.
- Nie všetci dôverujeme rovnako. Dôvera sa líši vzhľadom na vek, vzdelanie a príjem — popri ďalších, často subjektívnych faktoroch. Kto má vyššie vzdelanie a vyšší príjem, ten spravidla dôveruje viac.
- Inštitúciám, ktorých dôveryhodnosť sme skúmali, dôverujeme viac ako cudzím ľuďom vo všeobecnosti. Nové čísla z výskumu z konca roka 2025 vyzerajú optimistickejšie než v minulosti, no časť zlepšenia môže byť len dôsledkom zmien v metodológii merania, nie reálneho zlepšenia fungovania inštitúcií.
- Ktorým inštitúciám dôverujeme najviac? Školstvo (75,2 %), univerzity (74 %) a ozbrojené sily (71 %) vedú rebríček. Vysokú dôveru majú aj vedci a vedecké inštitúcie (70,8 %). Trend vysokej miery dôveryhodnosti pri vedcoch, univerzitách a ozbrojených silách pozorujeme už dlhodo.
- Dôvera je odlišná podľa politických preferencií. Koaliční voliči výrazne viac dôverujú vláde, premiérovi, politickým stranám a prezidentovi. Opoziční voliči zas viac dôverujú medzinárodným inštitúciám ako NATO či EÚ.
- Vnímanie korupcie súvisí s nízkou dôverou. Ľuďom záleží na férovosti. Ak ľudia vnímajú vysokú korupciu, dôvera klesá naprieč celým spektrom inštitúcií. Najviditeľnejšie je to pri súdoch — dôveruje im len 34 % ľudí, ktorí vnímajú vysokú mieru korupcie. Jednoducho: ľudia nedôverujú, keď pravidlá neplatia pre všetkých rovnako.

POĎAKOVANIE A TECHNICKÉ INFORMÁCIE

VYDAVATEL:

© DEKK Inštitút

AUTORI:

Dott. **Hugo Gloss**, DEKK Inštitút & Katedra sociológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave

Veronika Cigáneková, MPP, DEKK Inštitút

Pavol Kosnáč, MSt., PhD., DEKK Inštitút & Ústav etnológie a sociálnej antropológie Slovenskej akadémie vied, v. v. i.

RECENZENTI:

Mgr. **Marianna Mrva**, PhD., vedecká pracovníčka Sociologického ústavu Slovenskej akadémie vied a autorka knihy *Fenomén spoločenskej dôvery na Slovensku*

Mgr. **Matúš Grežo**, PhD., vedecký pracovník Centra spoločenských a psychologických vied Slovenskej akadémie vied, Ústav experimentálnej psychológie a editor knihy *Kríza dôvery: Teória a výskum*

GRAFICKÝ DIZAJN:

CREA:THINK

JAZYKOVÁ KOREKTÚRA:

Za správnosť používania slovenského jazyka zodpovedajú autori štúdie.

PROJEKTOVÁ PODPORA:

Publikácia vznikla v rámci riešenia projektu financovaného z grantového programu Agentúry na podporu výskumu a vývoja číslo APVV-23-0641 a grantového projektu Vedeckej grantovej agentúry VEGA 2/0150/25. Štúdia vznikla aj vďaka podpore Podporného Fondu Štefana Schwarza.

ISBN:

978-80-974572-6-6

This monograph is an Open Access publication. Its use is governed by the Creative Commons Attribution 4.0 License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Ak pri dátach Trendov [ne]dôvery 2025 nie je uvedený iný zdroj, dáta pochádzajú z prieskumu, ktorý realizovala pre DEKK Inštitút agentúra FOCUS. Technické údaje k zberu:

Typ prieskumu	celoslovenský reprezentatívny kvantitatívny prieskum na dospeljej populácii
Výber vzorky	metóda náhodnej prechádzky ¹
Veľkosť vzorky	1 200 respondentov, 18+ rokov
Metóda rozhovoru	CAPI (osobné interview zaznamenávané do štandardizovaného elektronického dotazníka)
Terénny zber	vyškolení anketári
Termín zberu	2. 10. – 9. 11. 2025

¹ Metóda náhodnej prechádzky bola požiadavkou World Values Survey Association, ktorá celosvetovo zastrešuje realizáciu Svetového výskumu hodnôt (World Values Survey). Metóda je výberový postup, pri ktorom anketár vychádza z náhodne určeného východiskového bodu a podľa vopred daných pravidiel postupne vyberá ďalšie domácnosti alebo osoby (napr. každý tretí dom napravo). Jej výhodou je praktická realizovateľnosť v teréne a približná náhodnosť výberu, ak sa pravidlá striktnie dodržiavajú. Nevýhodou je riziko systematických chýb (napr. uprednostnenie dostupnejších domácností) a závislosť kvality na disciplinovanosti anketárov.

Štúdiu Trendy [ne]dôvery 2026 vydávame verejne a pre každého. Ďakujeme našim partnerom, vďaka ktorých podpore je to možné:

Konrad Adenauer Stiftung,
zastúpenie v Slovenskej republike

Nadačný fond Telekom
pri Nadácii Pontis

Nadácia EX LABORE GLORIA

Nadácia Volkswagen Slovakia

**Ďakujeme našim partnerom
za prejavenú dôveru a podporu.
Veľmi si ju vážime.**

PREDSTAVENIE A ÚČEL TRENDOV [NE]DÔVERY

- Autormi štúdie sú členovia DEKK Inštitútu. Dlhodobou víziou DEKK Inštitútu je pochopenie problematiky rozpadu a regenerácie sociálnej kohézie na Slovensku a v Európe. Sociálna kohézia, resp. spoločenská súdržnosť je pojem opisujúci sily, ktoré držia ľudské skupiny pohromade – a práve dôvera je významnou podmienkou súdržnosti akejkoľvek spoločnosti.
- Dôvera nie je abstraktný pojem, je jedným z kľúčových faktorov ovplyvňujúcich náš každodenný život a jeho kvalitu. Možno ju opísať ako presvedčenie alebo očakávanie o dôveryhodnosti alebo správaní iného aktéra (napr. osoby alebo inštitúcie). Nízka dôvera má negatívny dopad na ekonomiku a stav našej peňaženky, na bezpečnosť na uliciach, mieru byrokracie a korupcie, na subjektívnu spokojnosť so životom, na súdržnosť komunit a v neposlednom rade vplýva na našu schopnosť efektívne reagovať na krízy.
- Na Slovensku pravidelne zbierame a vyhodnocujeme socioekonomické údaje, ako napríklad stredná dĺžka života, priemerná mzda, nezamestnanosť alebo čerpanie „PN-ky“. Už menej systematicky sa však venujeme dátam o súdržnosti našej spoločnosti, resp. tieto údaje sa zbierajú len na úrovni akademických výskumov alebo *ad hoc* prieskumov verejnej mienky bez toho, aby reálne ovplyvňovali štátne politiky.
- Cieľom Trendov [ne]dôvery je každoročne prinášať relevantné údaje o stave dôvery, ktorá je významným indikátorom súdržnosti v našej spoločnosti. Zozbierané dáta nám ponúknu lepší prehľad o aktuálnej situácii aj o dlhodobých trendoch a zároveň pomôžu identifikovať oblasti, ktoré si vyžadujú zvýšenú pozornosť – zo strany občanov aj zo strany štátu.
- DEKK Inštitút od roku 2022 prináša empirické dáta a ich základnú analýzu o ne/dôvere v našej spoločnosti, ktoré relevantným štátnym aj neštátnym aktérom môžu pomôcť pri budovaní súdržnejšej spoločnosti v našej krajine. Pravidelná analýza dôvery na Slovensku a voľne dostupné údaje následne umožňujú hlbšiu interpretáciu vedcom aj štátnym analytikom. Vzniká tak synergia, ktorej dopad ďaleko presahuje kapacity DEKK Inštitútu.
- Súčasťou našej misie je aj podpora bádania v témach súvisiacich s kohéziou, preto budeme kompletne dáta z tohto prieskumu sprístupňovať odbornej verejnosti. Sledujte webstránku DEKK Inštitútu, resp. Slovenský archív sociálnych dát pri Slovenskej akadémii vied.
- Analytické útvary štátnej správy často nemôžu kvôli interným pravidlám o vyhodnocovaní verejných politík používať dáta, ktoré neboli zbierané kontinuálne aspoň 10 rokov. Zber dát o dôvere tak realizujeme aj ako službu štátu, aby mohol používať dôveru ako kritérium merania úspešnosti svojich politík, čo je zvlášť dôležité v agendách kultúry, ekonomiky a bezpečnosti.

Výsledky prieskumu nemusia byť príjemné, ale prajeme Vám inšpiratívne čítanie. Prvým krokom pri riešení akéhokoľvek problému je poznať realitu. Až potom hľadať spôsoby, ako ju zlepšovať.

Tím DEKK Inštitútu

PREČO JE DÔVERA DÔLEŽITÁ?

V čase, keď na Slovensku prebieha už tretie kolo neúspešnej konsolidácie², keď evidujeme nárast polarizácie v našej spoločnosti, na ktorú upozorňujú experti aj politici³, keď sa Slovensko „prepadá“ v rebríčku vnímania korupcie⁴, alebo z našej krajiny dlhodobo odchádzajú mladí ľudia⁵ sa môžu ľudia pýtať, prečo sa venujeme výskumu pre niekoho možno abstraktnej témy, akou je dôvera a neriešime práve tieto konkrétne problémy našej spoločnosti. Odpoveď je jednoduchá: všetky tieto témy majú totiž spoločný menovateľ a je ním práve dôvera, resp. v našom prípade skôr nedôvera k nášmu štátu a jeho inštitúciám ako aj nedôvera medzi nami, občanmi Slovenskej republiky.

Dôvera nie je akýmsi abstraktným pojmom, ale nevyhnutným základom pre stabilne a solidárne fungujúcu komunitu a spoločnosť, ktorá je tak vďaka nej schopná adekvátne reagovať na potreby svojich členov a aj na prípadné vonkajšie alebo vnútorné krízy. Spoločnosť, ktorá má takéto vlastnosti, je možné považovať za kohéznú.⁶ V Trendoch [ne]dôvery sa preto zameriavame na skúmanie miery dôvery v slovenskej spoločnosti ako jedného zo základných kameňov sociálnej kohézie. Sociálna kohézia, resp. spoločenská súdržnosť je pojem opisujúci sily, ktoré držia ľudské skupiny pohromade. Má mnoho prejavov, ako napríklad sklon k spolupráci, ochota deliť sa o zdroje, rešpektovanie spoločných pravidiel alebo ochotu prispievať k spoločnému dobru, čo posilňuje vzájomnú dôveru členov skupiny.⁷ V súčasnosti mnohí hovoria o kríze sociálnej kohézie tak vo svete, ako aj na Slovensku. V roku 2021 sa erózia sociálnej kohézie objavila v Global Risk Report (GRR) Svetového ekonomického fóra⁸ a odvtedy sa ako súčasť spoločenskej polarizácie v reporte každoročne umiestňuje medzi najväčšími rizikami, ktorým svetová spoločnosť čelí.⁹

Dôvera funguje v dvoch základných dimenziách – vertikálnej a horizontálnej.¹⁰ Horizontálna dôvera je o medziľudských vzťahoch. Tú môžeme vnímať v dvoch rovinách: ako dôveru k ľuďom, ktorých osobne poznáme (napr. rodina, susedia a pod.), a ako dôveru k neznámych ľuďom vo všeobecnosti. Všeobecná medziľudská dôvera znamená vieru, presvedčenie, že ostatným ľuďom možno dôverovať, i keď ich nepoznáme osobne.¹¹ A práve dôvera k ľuďom, ktorých nepoznáme, je dôležitým indikátorom spoločenskej súdržnosti – keďže slovenská spoločnosť, rovnako ako iné moderné spoločnosti, má milióny členov a stovky inštitúcií, takže je nemožné mať k nim všetkým osobný vzťah založený na vzájomnom „poznaní sa“.

Dôvera nie je akýmsi abstraktným pojmom, ale nevyhnutným základom pre stabilne a solidárne fungujúcu komunitu a spoločnosť, ktorá je tak vďaka nej schopná adekvátne reagovať na potreby svojich členov a aj na prípadné vonkajšie alebo vnútorné krízy.

2 www.trend.sk (19. 3. 2026). Konsolidácia 2026 hazarduje s rastom, ktorý vyjde draho

3 www.spravystvr.sk (15. 6. 2025). P. Pellegrini upozornil na polarizáciu spoločnosti, ktorá sa stala nástrojom politikov. K pokoju musí prispieť každý občan

4 www.spravypavda.sk (10. 2. 2026). Slovensko si v rebríčku vnímania korupcie pohoršilo o dve miesta

5 Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky: Odliv mozgov: kľúčové indikátory vývoja odchodu maturantov zo Slovenska za vysokoškolským štúdiom v zahraničí. Dostupné: <https://www.minedu.sk/brain-drain-odliv-mozgov/>

6 Kosnáč, P., – Gloss, H. (2023). Trendy [ne]dôvery 2023. DEKK Inštitút: Bratislava. Dostupné: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2023/09/dekk-report-trendy-nedovery-2023-web.pdf>.

7 Gloss, H. Kosnáč, P. & Cigánková, V. (2025). Trendy [ne]dôvery 2025. DEKK Inštitút. Dostupné: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2025/06/dekk-report-trendy-nedovery-2025-rev2.pdf>.

8 World Economic Forum. (2021). Global Risks Report. Dostupné: https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2021.pdf, s. 11.

9 World Economic Forum. (2025). Global Risks Report. Dostupné: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2025.pdf, s. 7.

World Economic Forum. (2023). Global Risks Report. Dostupné: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2023.pdf, s. 6.

World Economic Forum. (2024). Global Risks Report. Dostupné: https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2024.pdf, s. 7 (štúdia spomína „societal and/or political polarization“, čo sú následky nízkej spoločenskej súdržnosti).

10 Utenthal, M. (2024). A conceptual analysis of trust. Social Science Information, 63(3), 392-410. Dostupné: <https://doi.org/10.1177/05390184241270835>.

11 Mrva, M. (2022). Fenomén spoločenskej dôvery na Slovensku, Sociologický ústav SAV, s. 24 – 36.

Vertikálna dôvera je o dôvere k autoritám, teda o vzťahu jednotlivca k spoločenským inštitúciám a elitám – väčšinou sa vymedzuje ako vzťah občanov k inštitúciám a býva tiež označovaná ako inštitucionálna dôvera¹². Z koncepčných dôvodov sme rozdelili spoločenské inštitúcie – aktérov vertikálnej dôvery – na:

POLITICKÉ INŠTITÚCIE

Vláda, parlament, premiér, prezident
alebo politické strany.

MEDZINÁRODNÉ INŠTITÚCIE

EÚ, NATO, OSN, IMF
a ďalšie.

VEREJNÉ INŠTITÚCIE

Štátne úrady, polícia, súdnictvo
či armáda.

NEŠTÁTNE INŠTITÚCIE A OBČIANSKU SPOLOČNOSŤ

Univerzity, médiá, cirkvi, banky, firmy
alebo mimovládne organizácie.

Keď v spoločnosti chýba dôvera

Česká sociologička Markéta Sedláčková vo svojej knihe *Důvěra a demokracie* vysvetľuje, že proces demokratizácie v postsocialistických spoločnostiach sa niekedy označuje ako „demokratizácia spätným chodom“, pretože prvým krokom bolo zavedenie slobodných volieb a až potom začal proces budovania moderného štátu. Je však dôležité si uvedomiť, že slobodné voľby nie sú zárukou demokracie a že konsolidácia demokracie si vyžaduje aj fungovanie právneho štátu, občianskej spoločnosti a vykázateľnosť vlády – inak hrozí riziko zneužitia moci. Demokracia totiž nie je len dobre vybudovaný inštitucionálny systém. Aj demokracia podporená funkčnými inštitúciami a dobrými systémovými podmienkami – či už ide o právny štát, funkčný byrokratický aparát alebo hospodársku výkonnosť – potrebuje, aby občania verili v legitimitu demokratického režimu a aktívne ho podporovali. Aby po demokracii – a slobode a zodpovednosti, ktoré prináša – túžili. Práve dôvera zohráva v demokratickom systéme dôležitú úlohu a slúži ako prostriedok komunikácie na všetkých úrovniach spoločnosti – od komunikácie medzi občanmi až po vzťahy medzi občanmi a vládou, inštitúciami danej spoločnosti a demokratickým režimom ako takým.¹³

**Práve dôvera zohráva v demokratickom systéme
dôležitú úlohu a slúži ako prostriedok komunikácie
na všetkých úrovniach spoločnosti.**

¹² V rámci inštitucionálnej dôvery v kontexte štátu je dôležitá nielen dôvera občan → štátna inštitúcia, ale aj miera dôvery štátu k svojim občanom. „Ak štát svojim občanom neverí, zafažuje ich vysokou mierou kontrolnej byrokracie, ktorá spomaľuje a predražuje každú vzájomnú interakciu.“

¹³ Sedláčková, M. (2012): *Důvěra a demokracie. Přehled sociologických teorií důvěry od Tocquevillo po transformaci v postkomunistických zemích*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON. s. 123 – 124, 215.

Poľský sociológ Piotr Sztompka, ktorý sa venoval výskumu dôvery v poľskej spoločnosti po prechode zo socialistického režimu do demokracie upozorňuje, že ak v spoločnosti chýba dôvera, vzniknuté vákuum v spoločnosti aj v správaní jednotlivcov vyplnia alternatívne stratégie, ktoré jej členom poskytujú podobné funkcie a uspokojujú všeobecné túžby po istote, predvídateľnosti, poriadku a podobne (nasledujúce mechanizmy sú predstavené ako „zoznam“ a nie „stupne“ nedôvery v spoločnosti) :

- Prvou stratégiou je **providencializmus**, čo znamená ústup od mentality „ja sám som pánom môjho osudu“ k mentalite o nezvratnosti ľudského osudu bez ohľadu na úsilie človeka.
- Druhým náhradným prostriedkom za dôveru je **korupčné správanie**, ktorá človeku či celej spoločnosti poskytuje určitý klamlivý pocit poriadku a predvídateľnosti. Úplatky totiž človeku poskytujú pocit kontroly nad tými, ktorí rozhodujú o jeho „osude“ a teda záruku ich priaznivých rozhodnutí.
- Tretím mechanizmom je **nadmerná ostražitosť**, kedy jednotlivci začínajú osobne kontrolovať a dohliadať na ostatných, pretože pochybujú o ich kompetencii alebo čestnosti, alebo veria, že oficiálne kontrolné orgány sú príliš slabé, neefektívne alebo laxné.
- Štvrtým mechanizmom je **nadmerná procesnosť**. Ak napríklad podnikatelia prestanú dôverovať svojim partnerom, podanie rúk na znak dohody už nestačí. Budú sa snažiť formálne zabezpečiť svoje obchodné vzťahy: vypracovať dôkladné zmluvy, trvať na finančných zárukách, zapájať do kontraktuálnych vzťahov svedkov a notárov čo zvyšuje tzv. transakčné náklady a v prípade akéhokoľvek – aj toho najmenšieho porušenia dôvery zo strany svojich partnerov – budú iniciovať riešenie situácie prostredníctvom formálnych právnych mechanizmov.
- Piaty mechanizmus možno nazvať **getoizácia**, teda uzatváranie sa, budovanie nepreniknuteľných hraníc okolo svojej skupiny v inak cudzom a ohrozujúcom prostredí. Rozptýlená nedôvera v širšej spoločnosti je kompenzovaná silnou lojalitou ku kmeňovým, etnickým alebo rodinným skupinám.
- Šiesty mechanizmus možno nazvať **paternalizácia**. Keď sa rozvinie „kultúra nedôvery“, ľudia začínajú snívať o „otcovskej“ postave, silnom autokratickom vodcovi, charismatickej osobnosti, ktorá by radikálne zakročila voči všetkým nedôveryhodným („podozrivým“ alebo „cudzím“) osobám, organizáciám a inštitúciám a ktorá by obnovila – ak by to bolo potrebné aj silou –, zdanie poriadku, predvídateľnosti a kontinuity v spoločenskom živote.
- Siedmu reakciu možno nazvať **externalizáciou** dôvery. V atmosfére nedôvery voči miestnym politikom, inštitúciám, či dokonca aj produktom (národného) hospodárstva atď. sa ľudia obracajú na zahraničné spoločnosti či firmy a vkladajú do nich svoju dôveru.¹⁴

Keď chýba dôvera, ľudia siahajú po alternatívnych stratégiách, ktoré im poskytujú podobné funkcie a uspokojujú všeobecné túžby po istote, predvídateľnosti a poriadku.

14 Sztompka, P. (2000). Trust: A Sociological Theory. Cambridge University Press. s. 115 – 118.

Dôvera nie je abstraktný pojem. Miera dôvery v našej spoločnosti ovplyvňuje subjektívny pocit šťastia, stav komunit, v ktorých žijeme, a dokonca aj ekonomický rast a spoločenský blahobyt v našej krajine. Nízka dôvera členov slovenskej spoločnosti voči iným ľuďom a inštitúciám prispieva k nízkej sociálnej kohézii, ktorá priamo súvisí:

- s rozpadom kolektívnej identity, čo znamená absenciu spoločného príbehu, ktorý ľudí v danej komunite spája;¹⁵
- s oslabením významu miestnych orgánov a štátnych inštitúcií;^{16 17}
- s nárastom antisystémového sentimentu;^{18 19}
- so zhoršením schopnosti reagovať na krízy – znižuje sa časť obyvateľstva, ktorá reaguje na krízu kooperáciou a solidaritou, a rastie skupina, ktorá na krízu reaguje nedôverou, podozrievaním a tribalizáciou;²⁰
- s nižším ekonomickým rastom a bohatstvom v spoločnosti;²¹
- s vyššou polarizáciou spoločnosti.^{22 23}

Nízka dôvera, a v jej dôsledku znížená kohézia, tak majú negatívny vplyv na stav našej peňaženky, vzťahov, ale aj subjektívnu spokojnosť s vlastným životom a bezpečnosť.

Dôvera nie je abstraktný pojem. Súvisí so subjektívnym pocitom šťastia, stavom komunit, v ktorých žijeme, a dokonca aj ekonomickým rastom a spoločenským blahobytom v našej krajine.

Ako píše vo svojej knihe výskumníčka Marianna Mrva:

„...empirické výskumy, ale aj skúsenosti ukazujú, že keď ľudia veria inštitúciám, majú pocit, že na ich čele stoja kompetentní ľudia, ktorí sledujú dobro Slovenska a jeho obyvateľov, ľahšie sa presadzujú potrebné zmeny a ľudia viac dodržiavajú pravidlá. Podobne, ak si ľudia myslia, že ostatní ľudia sú v zásade dobrí a vo všeobecnosti sa im dá dôverovať, celá spoločnosť je súdržnejšia a ľahšie zvláda aj nečakané výzvy, ktorým musí čeliť.“²⁴

-
- 15 Delhey, J., Boehnke, K., Dragolov, G., Ignácz, Z. S., Larsen, M., Lorenz, J., & Koch, M. (2018). Social Cohesion and Its Correlates: A Comparison of Western and Asian Societies. *Comparative Sociology*, 17(3-4), 426-455. Dostupné: <https://doi.org/10.1163/15691330-12341468>.
- 16 McCoy, J., Rahman, T., & Somer, M. (2018). Polarization and the Global Crisis of Democracy: Common Patterns, Dynamics, and Per- nicious Consequences for Democratic Polities. *American Behavioral Scientist*, 62(1), 16-42. Dostupné: <https://doi.org/10.1177/0002764218759576>.
- 17 Svolík, M. (2019). Polarization Versus Democracy. *Journal of Democracy*, 30, (3) (July 2019), 20-32. Dostupné: <https://www.journalofdemocracy.org/articles/polarization-versus-democracy/>.
- 18 Muller, E. N., Jukam, T. O., & Seligson, M. A. (1982). Diffuse Political Support and Antisystem Political Behavior: A Comparative Analysis. *American Journal of Political Science*, 26(2), 240-264. Dostupné: <https://doi.org/10.2307/2111038>.
- 19 Grande, E., & Saldivia Gonzatti, D. (2025). A revolt of the distrustful? Political trust, political protest and the democratic deficit. *Journal of European Public Policy*, 1-29. Dostupné: <https://doi.org/10.1080/13501763.2024.2447457>.
- 20 Bardsley, A., Chen, A., Owens, R., Gluckman, P., Spoonley, P., (2021). Societal resilience and cohesion: identifying contributing factors and their interactions, The University of Auckland & Koi Tū: The Centre for Informed Futures, Dostupné: <https://informedfutures.org/wp-content/uploads/2023/10/Koi-Tu-Societal-Resilience.pdf>.
- 21 Ortiz-Ospina, E. et al., (2024). Trust. Our World In Data. Dostupné: <https://ourworldindata.org/trust>.
- 22 Kosnáč, P. – Gloss, H. (2023) Trendy (ne)dôvery na Slovensku, In: Súdržnosť na Slovensku: Čo drží krajinu pokope a na čom sa rozpadá? (Eds. Kosnáč, P. – Gloss, H.). Bratislava. DEKK Inštitút. s. 13.
- 23 Kosnáč, P. et al. (2024). Polarizácia a atentát. DEKK Inštitút. Dostupné: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2024/05/polarizacia-a-atentat-sk.pdf>, s. 6 – 7.
- 24 Mrva, M., (2022). Fenomén spoločenskej dôvery na Slovensku, Sociologický ústav SAV, s. 7.

PREHĽAD VÝSLEDKOV

Nižšie prezentované výsledky o stave ne/dôvery v slovenskej spoločnosti pochádzajú z reprezentatívneho prieskumu na dospelú populáciu, ktorý realizovala Agentúra FOCUS na vzorke 1 200 respondentov v októbri a novembri 2025. Dotazník obsahoval otázky medzinárodného Svetového výskumu hodnôt (*World Values Survey*), ktoré boli na Slovensku zbierané v rokoch 1990, 1998, 2017 a 2022. A zároveň obsahoval aj ďalšie otázky, ktoré do dotazníka pridal DEKK Inštitút a ktoré skúmali mieru polarizácie a antisystémového sentimentu v slovenskej spoločnosti. V prípade výskumu medziľudskej dôvery v štúdiu Trendy [ne]dôvery 2026 nadväzujeme na dáta získané z výskumu v rámci Trendov [ne] dôvery 2023 – 2025, čo nám umožňuje porovnať výsledky meraní miery dôvery v slovenskej spoločnosti aj naprieč rokmi a tak identifikovať trendy jej vývoju.

Horizontálna dôvera v slovenskej spoločnosti

Všeobecná medziľudská dôvera v spoločnosti je výsledkom pôsobenia množstva podnetov a je predmetom stále prebiehajúceho výskumu. Naša dôvera voči iným ľuďom je ovplyvnená rodinným prostredím, našimi skúsenosťami s inými ľuďmi a rôznymi inštitúciami, ako aj mnohými ďalšími faktormi. *„Bez všeobecnej dôvery, ktorú ľudia k sebe majú, by sa spoločnosť rozpadla, pretože len veľmi málo vzťahov je založených vyslovene na tom, čo s istotou vieme o inej osobe, a veľmi málo vzťahov by pretrvávalo, keby dôvera nebola taká silná alebo aj silnejšia ako racionálny dôkaz alebo osobné pozorovanie.“*²⁵ Viaceré zistenia zároveň poukazujú, že dlhodobá nízka miera dôvery v našej spoločnosti môže škodiť rozvoju krajiny – a to nielen z ekonomického hľadiska,²⁶ pretože *„...akýkoľvek dlhodobý zámer budovať sociálny poriadok a kontinuitu sociálnych väzieb musí byť založený na rozvoji stabilných vzťahov vzájomnej dôvery medzi jednotlivými sociálnymi aktérmi.“*²⁷

Horizontálna dôvera reflektuje medziľudskú dôveru na rôznych úrovniach (dôvera v rodine, susedom, známym aj k cudzincom). Z hľadiska spoločnosti je dôležitou tzv. všeobecná medziľudská dôvera, ktorá skúma mieru dôvery k ľuďom, ktorých osobne nepoznáme. V praxi existuje viacero variácií otázky na meranie všeobecnej medziľudskej dôvery;²⁸ avšak pre zachovanie možnosti sledovať vývoj v slovenskej spoločnosti, DEKK Inštitút vo svojich prieskumoch v rokoch 2022 – 2025 položil respondentom rovnakú otázku, ako použili prieskumy na Slovensku v rokoch 1990, 1998 a 2017: *Všeobecne povedané, povedali by ste, že väčšine ľudí sa dá dôverovať, alebo že je potrebné byť v styku s ľuďmi veľmi ostražitý?*²⁹

V prieskume, ktorý pre DEKK Inštitút realizovala agentúra FOCUS na jeseň 2025, deklarovalo 25,6 % respondentov, že *„väčšine ľudí sa dá dôverovať“*. Graf 1 predstavuje vývoj odpovedí podľa údajov z doteraz existujúcich meraní od roku 1990. Odmeraná hodnota predstavuje zvýšenie o približne 4 % v porovnaní s výsledkami z roku 2024, čo môže dávať priestor na „opatrnú“ nádej, avšak až nasledujúce merania – v DEKK Inštitúte budeme ďalšie údaje zbierať na jeseň 2026 – budú schopné potvrdiť, či sa skutočne jedná o trend zvyšovania všeobecnej medziľudskej dôvery.

25 Simmel, G., (2004). The philosophy of money, The Philosophy of Money. London. Routledge. s. 178.

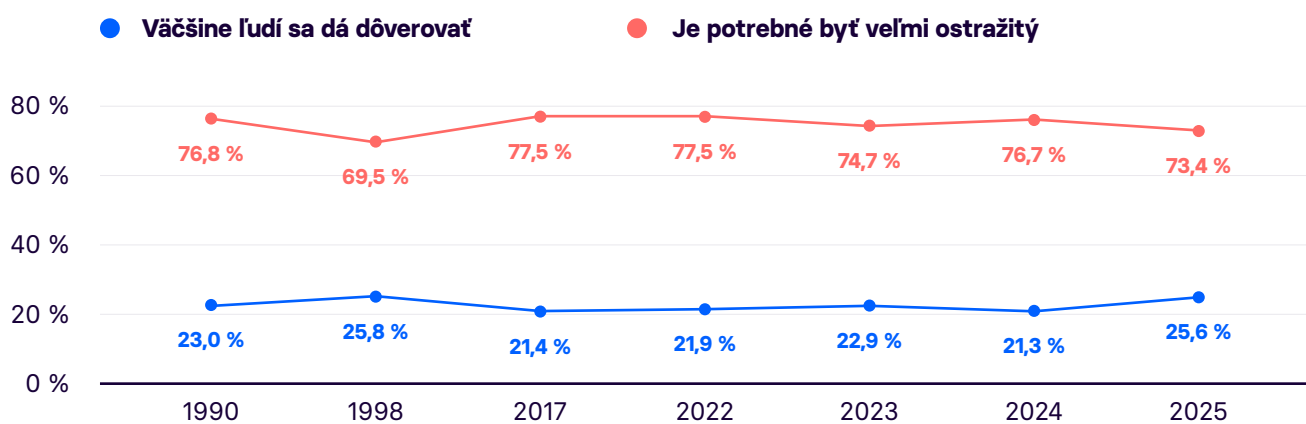
26 Ortiz-Ospina, E. et al., (2024). Trust. Our World In Data. Dostupné: <https://ourworldindata.org/trust>

27 Seligman, A. (1997). The problem of Trust, New Jersey. Princeton University Press. s. 14.

28 OECD (2017), OECD Guidelines on Measuring Trust, OECD Publishing, Paris, Dostupné: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-guidelines-on-measuring-trust_9789264278219-en.html

29 Viac info o vývoji a histórii predmetnej otázky a jej ekvivalentov nájde čitateľ/ka v knihe M. Mrva 2022, Fenómén spoločenskej dôvery na Slovensku. Sociologický ústav SAV. s. 33 – 40.

Všeobecne povedané, povedali by ste, že väčšine ľudí sa dá dôverovať, alebo že je potrebné byť v styku s ľuďmi veľmi ostražitý?

Graf 1: Vývoj všeobecnej medziľudskej dôvery v slovenskej spoločnosti v rokoch 1990 – 2024. (Zdroj: WVS 1990; WVS 1998; EVS 2017; WVS 2022, DEKK Inštitút, 2023 a 2024, WVS 2025)

Vzhľadom na existujúce údaje (vrátane predchádzajúcich rokov) môžeme konštatovať, že od roku 1990 kontinuálne len približne štvrtina členov slovenskej spoločnosti deklaruje, že iným ľuďom sa dá dôverovať. Len pre porovnanie, v septembri 2025 pri podobnom výskume v Českej republike kladne odpovedalo 37 % respondentov³⁰ kým v roku 1991 to bolo 30,2 % respondentov³¹. V prípade, ak by sme mieru všeobecnej medziľudskej dôvery v našej spoločnosti porovnali aj s ďalšími krajinami, ktorých údaje prináša americký inštitút Pew Research Centre vo svojej štúdii *Where most people trust others and where they don't around the world*,³² Slovensko patrí aj celosvetovo skôr k menej dôverujúcim spoločnostiam. Nízka všeobecná medziľudská dôvera v našej spoločnosti však automaticky neznamená, že sme chronicky nedôverčiví voči všetkým. Podľa výsledkov z nášho výskumu respondenti zo Slovenska deklarovali veľmi vysokú mieru dôvery k členom svojej rodiny (99,9 %) a tiež k svojim susedom (81,3 %) alebo ľuďom, ktorých poznajú (83,6 %).

Miera všeobecnej medziľudskej dôvery v slovenskej spoločnosti na úrovni ~25 % nás radí aj v celosvetovom porovnaní k menej dôverujúcim spoločnostiam.

30 Českí respondenti odpovedali na otázku „Myslíte si, že väčšine ľudí sa dá dôverovať?“ avšak v porovnaní so slovenským výskumom, v ktorom respondenti vybrali medzi dvoma krajnými odpoveďami, mali českí respondenti na výber štyri možnosti: určite ano / spíše ano / spíše ne / určité ne. (STEM. (2025). [Bezmála dvě třetiny českého obyvatelstva si myslí, že většině lidí nelze důvěřovat](#))

31 Inglehart, R., C. Haerpfer, A. Moreno, C. Welzel, K. Kizilova, J. Diez-Medrano, M. Lagos, P. Norris, E. Ponarin & B. Puranen et al. (eds.). 2018. World Values Survey: Round Two – Country-Pooled Datafile. Madrid, Spain & Vienna, Austria: JD Systems Institute & WWSA Secretariat. doi.org/10.14281/18241.4 Q94

32 Pew Research Centre. (2025). Where most people trust others and where they don't around the world. <https://www.pewresearch.org/?p=281479>

Všeobecná medziludská dôvera v rôznych sociodemografických skupinách

Všeobecná medziludská dôvera je na Slovensku v populácii vo všeobecnosti nízka, avšak niektoré skupiny obyvateľov ju majú vyššiu ako iné. Nižšie uvedené rozloženie všeobecnej medziludskej dôvery v našej spoločnosti podľa demografických ukazovateľov predstavuje len informatívny prehľad. Jeho cieľom nie je označiť istú časť populácie za viac alebo menej dôverujúcu – o to viac, že ochota jednotlivca veriť iným ľuďom nie je založená len na jednom faktore ako napríklad vzdelanie, vek, či príjem, ale jedná sa o multifaktorový fenomén, ktorý sa navyše vyvíja aj v čase a na základe osobných skúseností jednotlivca.

Pohlavie

V prípade porovnania medzi mužmi a ženami evidujeme v porovnaní s rokom 2024 nárast v oboch kategóriách, hoci v prípade žien ide o väčšiu zmenu – až do výšky 6 % (ženy 2025: 22,1 % vs. 76,8 %, muži 2025: 20,4 % vs. 76,6 %).³³ Vyššia miera dôvery v prípade žien predstavuje zaujímavé pozorovanie, pretože existujúce výskumy prinášajú skôr opačné výsledky, t.j., že sú to skôr muži, ktorí majú vo väčšej miere dôverovať ľuďom, ktorých nepoznajú.³⁴

	VÄČŠINE ĽUDÍ SA DÁ DÔVEROVAŤ		JE POTREBNÉ BYŤ VEĽMI OSTRÁŽITÝ	
	2024	2025	2024	2025
Muž	20,4 %	22,6 %	76,6 %	76,5 %
Žena	22,1 %	28,4 %	76,8 %	70,5 %

Tabuľka 1: Všeobecná medziludská dôvera podľa pohlavia³⁵

Vek

V porovnaní s výsledkami výskumu zo štúdie Trendy [ne]dôvery 2025 evidujeme nárast dôvery takmer vo všetkých vekových kohortách – hoci pre väčšinu z nich sa jedná len o symbolický nárast na úrovni štatistickej odchýlky. Za pozornosť však stoja hlavne veková skupina 55 – 64 rokov (nárast o takmer 6,5 %) a veková skupina 65 a viac rokov (nárast o takmer 10,5 %). Kým minulý rok sme na tomto mieste konštatovali, že „Najnižšiu medziludskú dôveru vykazujú staršie generácie. Sociologická literatúra to zvykne vysvetľovať tým, že vyrastali počas obdobia totality, keď bolo bežné „dávať si pozor na jazyk“ a ľudia žili iný život doma a iný na verejnosti. Nízka dôvera býva cena za totalitu ...“.³⁶ Na základe získaných údajov z jesene 2025 možno konštatovať, že časť staršej populácie s vysokou pravdepodobnosťou zažíva niečo, čo minimálne v tomto meraní zvýšilo ich ochotu vo väčšej miere dôverovať (aj) ľuďom, ktorých nepoznajú. Ak by sa tieto zistenia opakovali aj pri ďalšom meraní, je to podnet pre hlbší výskum.

	VÄČŠINE ĽUDÍ SA DÁ DÔVEROVAŤ		JE POTREBNÉ BYŤ VEĽMI OSTRÁŽITÝ	
	2024	2025	2024	2025
18 – 24 rokov	22,0 %	24,6 %	75,5 %	75,4 %
25 – 34 rokov	26,0 %	25,0 %	71,7 %	74,5 %
35 – 44 rokov	26,0 %	27,9 %	72,0 %	71,5 %
45 – 54 rokov	18,4 %	21,5 %	81,0 %	77,4 %
55 – 64 rokov	16,0 %	22,4 %	81,3 %	76,9 %
65 rokov a viac	19,0 %	29,4 %	77,7 %	68,5 %

Tabuľka 2: Všeobecná medziludská dôvera podľa vekových kategórií³⁷

33 Dopočet do 100 % sú respondenti, ktorí v prieskume neodpovedali alebo nevedeli odpovedať.

34 Pozri napríklad štúdiu: Gen(d)eralized Trust: Women, Work, and Trust in Strangers

35 Dopočet do 100 % sú respondenti, ktorí v prieskume neodpovedali alebo nevedeli odpovedať.

36 Licher, A., Loeffler, M., Sieglöcher, S., The Long-Term Costs of Government Surveillance: Insights from Stasi Spying in East Germany, Journal of the European Economic Association, Volume 19, Issue 2, April 2021. Dostupné: <https://academic.oup.com/jeea/article/19/2/741/5823502>

37 Dopočet do 100 % sú respondenti, ktorí v prieskume neodpovedali alebo nevedeli odpovedať.

Typ sídla respondenta

V prípade rozloženia odpovedí na otázku o všeobecnej medziľudskej dôvere podľa typu sídla, resp. počtu obyvateľov v sídle respondenta je možné si všimnúť zaujímavé rozdiely v miere ochoty veriť iným ľuďom. Kým rozdiely v miere dôvery sú minimálne v prípade, keď respondenti vyberali či sú obyvateľmi mesta (26,15 %) alebo dediny (24,94 %), keď sa na výsledky pozrieme podľa iného kľúča – konkrétne podľa „veľkosti sídla“ – sú v slovenských sídlach jasne evidentné rozdiely v miere dôvery k ľuďom, ktorých nepoznáme. V dotazníku boli v prípade typu sídla na výber nasledujúce možnosti: (1) menej ako 1 000 obyvateľov; (2) 1 000 – 1 999 obyvateľov; (3) 2 000 – 4 999 obyvateľov; (4) 5 000 – 9 999 obyvateľov; (5) 10 000 – 19 999 obyvateľov; (6) 20 000 – 49 999 obyvateľov; (7) 50 000 – 99 999 obyvateľov; (8) 100 000 a viac; (9) hlavné mesto. Tieto kategórie sme následne pre prehľadnosť zlúčili do štyroch skupín, ktoré možno v slovenskom kontexte považovať za obce, malé mestá, väčšie mestá a mestá nad 100-tisíc obyvateľov (Bratislava a Košice) a ich výsledky sú zobrazené v Tabuľke 3.

Typ sídla podľa počtu obyvateľov	VÄČŠINE ĽUDÍ SA DÁ DÔVEROVAŤ	JE POTREBNÉ BYŤ VEĽMI OSTRÁŽITÝ
Do 4 999	25,0 %	73,6 %
5 000 – 19 999	17,2 %	79,1 %
20 000 – 99 000	29,6 %	70,2 %
100 000 a viac	31,2 %	68,1 %

Tabuľka 3: Všeobecná medziľudská dôvera podľa typu sídla.³⁸

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie respondenta

Všeobecnú medziľudskú dôveru v slovenskej spoločnosti sme rozdelili aj podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania respondentov. V dotazníku, v ktorom respondenti značili svoje odpovede, mali v prípade vzdelania možnosť vybrať si z nasledujúcich možností najvyššie dosiahnutého vzdelania: (1) bez vzdelania; (2) základné vzdelanie; (3) stredoškolské / učňovské bez maturity; (4) stredoškolské s maturitou; (5) pomaturitné po strednej škole (nadstavba); (6) vyššie vzdelanie (ukončované absolútoriom, titul diplomovaný špecialista); (7) bakalárske vzdelanie; (9) magisterské / inžinierske / doktorské vzdelanie; (10) doktorandské vzdelanie. Pre lepšiu prehľadnosť, sme jednotlivé stupne vzdelania zlúčili do štyroch skupín a ich výsledky sú uvedené v Tabuľke 4. Rozdiel v miere presvedčenia, že iným ľuďom možno veriť aj keď ich nepoznáme, je evidentný v prípade vysokoškolsky vzdelaných respondentov. Vo všeobecnosti je možné tvrdiť, že jednotlivci s vyšším dosiahnutým vzdelaním majú tendenciu vykazovať vyššiu všeobecnú medziľudskú dôveru, ale odmerané rozdiely v porovnaní s inými kategóriami nie sú veľké. Vzdelanie je zároveň prepojené aj s inými zdrojmi spoločenského statusu (príjem, typ zamestnania, pocit kontroly nad vlastným životom, apod.), takže ovplyvňuje celkové socioekonomické postavenie, resp. možnosti jednotlivca. Zároveň je však dôležitým faktorom aj význam inštitúcií a stabilita spoločenského prostredia, v ktorom jednotlivec s konkrétnou úrovňou vzdelania žije, pretože v spoločnostiach s nízkym počtom konfliktov je vzťah medzi vzdelaním a vyššou dôverou výraznejší.^{39 40}

	VÄČŠINE ĽUDÍ SA DÁ DÔVEROVAŤ		JE POTREBNÉ BYŤ VEĽMI OSTRÁŽITÝ	
	2024	2025	2024	2025
Základné/ neukončené základné	20,9 %	15,7 %	75,8 %	78,6 %
Stredoškolské bez maturity (vyučení/á)	16,6 %	26,0 %	80,2 %	73,2 %
Stredoškolské s maturitou (resp. nadstavba, absolútorium)	20,6 %	24,2 %	78,3 %	75,2 %
Vysokoškolské	27,3 %	30,2 %	71,1 %	69,3 %

Tabuľka 4: Všeobecná medziľudská dôvera podľa dosiahnutého vzdelania.⁴¹

38 Dovočet do 100 % sú respondenti, ktorí v prieskume neodpovedali alebo nevedeli odpovedať.

39 Wu, C. (2021). Education and Social Trust in Global Perspective. *Sociological Perspectives*, 64(6), 1166–1186. <https://doi.org/10.1177/0731121421990045>

40 Charron, N., Rothstein, B. (2016). Does education lead to higher generalized trust? The importance of quality of government. In *International Journal of Educational Development*. Volume 50, 59–73, <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2016.05.009>

41 Dovočet do 100 % sú respondenti, ktorí v prieskume neodpovedali alebo nevedeli odpovedať.

Prijimová skupina respondenta

Tabuľka 5 predstavuje všeobecnú medziľudskú dôveru rozloženú podľa príjmových skupín respondentov, ktorí si sami vybrali umiestnenie svojej domácnosti na stupnici, na ktorej 1 označuje najnižšiu príjmovú skupinu a 10 najvyššiu príjmovú skupinu v rámci Slovenska, ktoré sme následne zlúčili do troch kategórií: 1 – 3 (nizky príjem), 4 – 7 (stredný príjem) a 8 – 10 (vysoký príjem). Aj v porovnaní s údajmi z Trendov [ne]dôvery 2025 možno konštatovať, že vyššie príjmové skupiny obyvateľstva majú vyššiu tendenciu deklarovať dôveru voči iným ľuďom. Toto zistenie zároveň podporujú aj výsledky zahraničných výskumov.⁴² Ak totiž považujeme dôveru k ľuďom, ktorých nepoznáme, ako „stávku“ na ich budúce konanie, vystavujeme sa riziku, že našu dôveru sklamú, pretože sa nebudú správať podľa toho, ako od nich očakávame, alebo ako nám dokonca sľúbili.⁴³ To v praxi znamená, že potenciálne náklady nesprávne vložené dôvery ohľadom správania druhého človeka alebo skupiny ľudí dopadajú ťažšie na tých, ktorí majú málo zdrojov, čiže sú viac zraniteľní a teda aj viac opatrní dôverovať; zatiaľ čo aktéri s viac zdrojmi si môžu „dovoliť“ neznámym ľuďom viac dôverovať, pretože majú kapacitu ľahšie absorbovať prípadné straty, ak by ich dôvera bola sklamaná.⁴⁴

Prijimová skupina	VÄČŠINE ĽUDÍ SA DÁ DÔVEROVAŤ	JE POTREBNÉ BYŤ VEĽMI OSTRÁŽITÝ
Nizky príjem (hodnoty 1 – 3 z 10)	18,3 %	80,1 %
Stredný príjem (hodnoty 4 – 7 z 10)	25,1 %	74,6 %
Vysoký príjem (hodnoty 8 – 10 z 10)	36,1 %	63,9 %

Tabuľka 5: Všeobecná medziľudská dôvera podľa príjmovej skupiny.⁴⁵

Grafické porovnanie sociodemografických skupín

Graf 2: Prehľad všeobecnej medziľudskej dôvery podľa demografie. (Zdroj: WVS, 8. vlna SR)

42 Pozri napríklad štúdie: Who are Your Joneses? Socio-Specific Income Inequality and Trust alebo Socioeconomic stratification and trajectories of social trust during COVID-19

43 Sztompka, P. (2000). Trust: A Sociological Theory. Cambridge University Press. s. 26.

44 Ibidem

45 Dovočet do 100 % sú respondenti, ktorí v prieskume neodpovedali alebo nevedeli odpovedať.

Záver a interpretácia

Výskum medziludskej dôvery prostredníctvom jednej otázky („Všeobecne povedané, povedali by ste, že väčšina ľudí sa dá dôverovať, alebo že je potrebné byť v styku s ľuďmi veľmi ostražitý?“) má svoje praktické aj teoretické nesporné limity: ako napríklad čo si respondent predstaví pod kategóriou „väčšina ľudí?“ alebo „Čo presne znamená, že „iným ľuďom sa dá dôverovať?“⁴⁶ Ak však len približne 21 – 25 % respondentov na Slovensku v rôznych prieskumoch naprieč viac ako tridsiatimi rokmi tvrdí, že väčšina ľudí sa dá dôverovať, je to celkom výpovedný údaj o tom, akú máme tendenciu dôverovať iným ľuďom.

Ako sme už uviedli, nízka všeobecná medziludská dôvera v našej spoločnosti neznamená, že nedôverujeme nikomu. Z merania vyplýva, že veľká časť našej spoločnosti deklarovala veľmi vysokú mieru dôvery k členom svojej rodiny (99,9 %) a tiež k svojim susedom (81,3 %) alebo ľuďom, ktorých pozná (83,6 %). Inými slovami, dôverujeme skôr ľuďom, ktorých poznáme, s ktorými už máme akoby „pozitívnu skúsenosť“. To je samo o sebe dobrá správa, pretože indikuje možnosť zvýšenia všeobecnej medziludskej dôvery v našej spoločnosti ak sa nám podarí nájsť spôsoby, ako postupne a v rámci možností prepájať ľudí, ktorí sa zatiaľ nepoznajú, ale už dôverujú ľuďom, ktorých „si overili“ cez osobnú skúsenosť. Toto zistenie tak môže byť príležitosťou pre posilňovanie sociálnej kohézie prostredníctvom lokálnych komunít ľudí, ktorí sa navzájom poznajú, dôverujú si a teda budú ochotní participovať na spoločnom dobre na svojej úrovni (pozri kapitolu „Prečo je dôvera dôležitá“).

Vzhľadom na komplexnosť a komplikovanosť nášho štátu s 5,5-miliónmi obyvateľov, je technicky pomerne náročné robiť celospoločenské a systémové zmeny, ktoré by priniesli rýchle a len pozitívne výsledky. To však neplatí na lokálnej, či komunitnej úrovni, kde sa ľudia navzájom poznajú a jeden spoločný komunikačný kanál dokáže pomôcť zorganizovať aj spropagovať rôzne komunitné a komunitu budujúce podujatia – na to stačí len niekoľko málo nadšencov, z ktorých iniciatívy však budú benefitovať všetci. Súdržnosť a dôvera v susedstve totiž znižujú stres, depresiu a úzkosť tým, že poskytujú sociálnu podporu, každodennú pomoc a pocit bezpečia.⁴⁷ Aktuálne nevidujeme žiadny výskum, ktorý by bol zameraný priamo na budovanie súdržnosti a subjektívneho pocitu pohody v prostredí slovenských lokálnych komunít a susedstiev a tak možno práve iniciatíva čitateľov tejto štúdie môže stať pri ich vzniku.

46 Glaeser, E. et al. (2000). Measuring Trust. *The Quarterly Journal of Economics*. 115. 811-846. 10.1162/003355300554926. <https://laibson.scholars.harvard.edu/publications/measuring-trust>

47 Heilmann, A., Mehay, A., Lodder, A., Box, L., Brand, A., Butt, J., Crawford, M. J., Hoare, Z., Karlsen, S., Kelly, Y., Manning, K., Ramchandani, P., Suldecki, G., Weaver, T., & Watt, R. G. (2025). Neighbourhood belonging, social cohesion, and mental wellbeing of children and parents in an ethnically diverse community sample in England. *BMC public health*, 25(1), 4403. <https://doi.org/10.1186/s12889-025-25433-x>

Vertikálna dôvera v slovenskej spoločnosti

Vertikálna dôvera, meraná cez dôveru v inštitúcie, je v porovnaní s medziľudskou dôverou na meranie zložitejšia, vzhľadom na to, že žijeme vo veľkých spoločnostiach s miliónmi členov a stovkami inštitúcií. Trendy [ne]dôvery tento rok prinášajú rozšírený počet inštitúcií (36), keďže ako DEKK Inštitút sme v roku 2025 opäť realizovali zber dát v rámci World Values Survey – ôsmej vlny (WVS 8). WVS patrí medzi najvýznamnejšie a najdlhšie realizované medzinárodné výskumné projekty mapujúce hodnoty a postoje populácie s možnosťami porovnaní naprieč krajinami a časom. Zároveň sme k jadru WVS pridali ďalšie inštitúcie, ktoré DEKK Inštitút dlhodobo a systematicky sleduje v rámci vlastných každoročných meraní v kontexte slovenskej spoločnosti.⁴⁸

AKO ČITAŤ VÝSLEDKY – METODOLOGICKÁ POZNÁMKA

Aktuálna vlna merania prináša v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi optimistickejší obraz. V priemere pozorujeme nárast deklarovanej dôvery naprieč viacerými inštitúciami.⁴⁹ DEKK Inštitút sa však domnieva, že tento posun nemožno interpretovať ako jednoznačný dôkaz plošného zlepšenia vzťahu verejnosti k inštitúciám, ale skôr ako výsledok kombinácie metodologických a kontextuálno-politických faktorov.

Zvýšenú dôveryhodnosť viacerých inštitúcií nemožno interpretovať ako jednoznačný dôkaz plošného zlepšenia vzťahu verejnosti k inštitúciám, ale skôr ako výsledok kombinácie metodologických a kontextuálno-politických faktorov.

Nižšie popisujeme možnú metodologickú interpretáciu, ktorá sa primárne týka dôvery voči inštitúciám, teda vertikálnej dôvery, a širších politicko-spoločenských postojov. Nejde o jav, ktorý by sa v rovnakej miere týkal medziľudskej dôvery, ktorá je podľa dlhodobých výskumov podstatne stabilnejšia a menej citlivá na krátkodobé politické cykly. Zároveň sa vo zvyšných kapitolách budeme venovať aj konkrétnym krokom inštitúcií, ktoré mohli spôsobiť nárast dôvery.

World Values Survey používa metódu tzv. náhodnej prechádzky (random walk), pri ktorej anketár fyzicky navštevuje domácnosti podľa vopred stanoveného postupu a oslovuje respondentov priamo v ich domácom prostredí. Ide o metodologicky veľmi robustný, no zároveň odlišný spôsob oslovovania populácie v porovnaní s kvótnym výberom, ktorý DEKK Inštitút využíval v predchádzajúcich dvoch zberoch, ktoré stáli za štúdiami Trendy [ne]dôvery 2023 a 2025. Kvótny výber spočíva v cielej selekcii respondentov tak, aby vzorka zodpovedala vopred stanoveným demografickým kvótam (napr. pohlavie, vek, vzdelanie), pričom samotný výber jednotlivcov nie je náhodný; naopak, metóda náhodnej prechádzky vychádza z pravdepodobnostného princípu, pri ktorom anketár oslovuje domácnosti podľa presne definovaného terénneho postupu a respondent je vybraný až na mieste na základe náhodného mechanizmu.

48 Pri niektorých inštitúciách boli v dotazníku použité mierne odlišné názvy oproti pomenovaniu v DEKK datesteoch z minulých rokov, a to s cieľom terminologického zladenia s WVS datasetom. Ide však o názvy, ktoré označujú rovnaké alebo funkčne ekvivalentné inštitúcie.

49 Všetky výsledky minuloročného merania sú dostupné online: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2025/06/dekk-report-trendy-nedover-2025-rev2.pdf>

V silne polarizovanej spoločnosti majú ľudia s výrazne kritickými, nedôverčivými či antisystémovými postojmi celkovo vyššiu tendenciu účasť na prieskumoch verejnej mienky odmietajú. Pri kvótnom výbere však môžu byť tieto skupiny zachytávané častejšie, najmä ak sa koncentrujú v určitých typoch sídel či sociálnych prostredí.

Zjednodušene: ak pri metóde náhodnej prechádzky oslovený respondent s určitými demografickými a kontextovými charakteristikami účasť odmietne, anketár v ďalšej domácnosti nevyhľadáva rovnaký „typ“ respondenta, ale pokračuje podľa pravdepodobnostného terénneho postupu do ďalšej domácnosti, kde je respondent opätovne vybraný náhodným mechanizmom (napríklad podľa pravidla najbližších narodenín). Pri kvótnom výbere však anketár aj po odmietnutí aktívne vyhľadáva respondenta s rovnakými socio-demografickými charakteristikami a pokračuje dotedy, kým nie je príslušná kvóta naplnená. Ak sa teda určité postoje koncentrujú v konkrétnych demografických a územných segmentoch, môžu byť pri kvótnom výbere zastúpené častejšie.

Hoci sú dáta pri oboch metódach následne vážené (dorovnávané) na základné socio-demografické charakteristiky populácie, váženie nedokáže korigovať rozdiely vyplývajúce z postojov, ktoré nie sú *príamo* viazané na vek, pohlavie či vzdelanie. Dáta sú reprezentatívne na úroveň celého Slovenska, nie krajov ani miest. Nevieme určiť či v niektorých konkrétnych komunitách došlo k výpadku špecifických postojov. Váženie pracuje s agregovanými demografickými podielmi a samotný vek, vzdelanie či príjem neimplikuje pre všetkých rovnaké politické a spoločenské postoje.

Už v siedmej vlne World Values Survey, realizovanej DEKK Inštitútom v roku 2022, sme používali metódu náhodnej prechádzky. Odvtedy sa však spoločenský a politický kontext výrazne posunul. Došlo k prehĺbeniu polarizácie, čo ovplyvňuje ochotu respondentov odpovedať neznámemu anketárovi a zmenil sa aj spôsob akým rôzne skupiny populácie artikulujú svoje postoje. Čoraz výraznejšie sa ukazuje, že výsledky sú citlivejšie na použitú metodológiu a na kontext zberu dát. Paradoxne je teda možné, že vysoká polarizácia v slovenskej spoločnosti nám znemožňuje túto polarizáciu skúmať.

Z tohto dôvodu je potrebné zdôrazniť, že pri časovom porovnaní medzi zbermi s odlišnou metodikou je nevyhnutná opatrnosť. Zistené rozdiely nemožno interpretovať výlučne ako zmenu postojov populácie, ale aj ako dôsledok odlišnej selekcie respondentov, meniaceho sa spoločenského kontextu a súvisiacich kontextových efektov, ktoré v posledných rokoch nadobúdajú väčší význam. V tejto kapitole preto nebudeme porovnávať výsledky s predošlým zberom, ktorý bol analyzovaný v publikácii Trendy [ne]dôvery 2025.⁵⁰

Ak by boli však výsledky čiastočne ovplyvnené nižším zastúpením antisystémovo orientovaných respondentov vo vzorke, zmeny by sa prejavili predovšetkým v postojoch voči „systému“ – teda najmä v dôvere k politickým a verejným inštitúciám. Medziludská dôvera je podľa dlhodobých výskumov v tomto ohľade výrazne stabilnejšia a menej citlivá na krátkodobé politické či kontextové vplyvy.

Alternatívne však nemožno vylúčiť ani vysvetlenie založené na rovine morálneho a identitného uznania, teda že časť populácie môže aktuálny politický vývoj vnímať ako potvrdenie vlastnej skúsenosti, hodnôt a spoločenského postavenia. Do akej miery ide o stabilnú zmenu v štruktúre dôvery a do akej miery o dočasný efekt viazaný na konkrétny politický cyklus, bude možné spoľahlivejšie posúdiť až na základe ďalšieho zberu dát.

Zároveň časť nárastu inštitucionálnej dôvery môže odrážať konkrétne reformy alebo opatrenia (napríklad kurikulárna reforma, projekt Národných obranných síl a pod.), ktoré mohli byť časťou verejnosti vnímané pozitívne. Tieto možné vecné faktory budú podrobnejšie analyzované v nasledujúcich kapitolách.

50 Gloss, H. Kosnáč, P. & Cigánková, V. (2025). Trendy [ne]dôvery 2025. DEKK Inštitút. Dostupné: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2025/06/dekk-report-trendy-redovery-2025-rev2.pdf>

Čo je vertikálna dôvera?

Marianna Mrva, vedecká pracovníčka Sociologického ústavu SAV, vo svojej knihe prezentuje definície dôvery k inštitúciám od výskumníka Meng Wang ako „*presvedčenie alebo vieru jednotlivcov v to, že inštitúcie, ako aj ich zástupcovia budú slúžiť verejnému záujmu.*“⁵¹ Podľa výskumníka M. Rainera Lepsius „*na rozdiel od dôvery k iným ľuďom, v prípade dôvery k inštitúciám sa dôvera nevzťahuje na správanie, motívy alebo charakteristiky iných ľudí, ale na pravidlá, procedúry a spôsob fungovania inštitúcií, aj keď tieto pravidlá, procedúry a spôsoby fungovania explicitne nepoznáme.*“⁵²

Podobne aj súčasné komparatívne výskumy definujú inštitucionálnu, teda vertikálnu dôveru, ako hodnotenie toho, do akej miery inštitúcie napĺňajú očakávania verejnosti prostredníctvom dosahovaných výsledkov a aj prostredníctvom spôsobu, akým sú tieto výsledky dosahované.⁵³ Dôvera sa tak vzťahuje jednak na schopnosť inštitúcií efektívne riešiť spoločenské problémy, ale aj na to, do akej miery sú ich postupy férové, rozhodovanie transparentné a výkon moci vnímaný ako nestranný a legitímny. V tomto zmysle ide o hodnotenie fungovania inštitucionálneho rámca ako celku.

Nižšie uvádzame prehľad miery dôvery v inštitúcie, ktoré sme rozdelili podľa toho, či sú priamo spojené so štátom a volebným cyklom, *t. j. politické inštitúcie* (vláda, parlament, politické strany, prezident/ka a po novom aj premiér)⁵⁴; orgány verejnej moci, ktoré síce sú závislé od vývoja v krajine, ale zároveň majú istú mieru nezávislosti vo vykonávaní svojich úloh, *t. j. verejné inštitúcie*⁵⁵ (štátna a verejná správa, úrady a súdy, polícia a ozbrojené sily) a *neštátne inštitúcie a občiansku spoločnosť*, ktorú tvoria univerzity, médiá, cirkvi, ekonomické subjekty alebo mimovládne organizácie. Zároveň sme pridali kategóriu *medzinárodných organizácií* vďaka rozšírenému WVS datasetu. Dôvera v jednotlivé inštitúcie bola meraná na škále: *veľmi dôverujem – celkom dôverujem – príliš nedôverujem – vôbec nedôverujem.*

Nasledujúce kapitoly obsahujú grafy zobrazujúce rozloženie dôvery v jednotlivé inštitúcie. Textová časť následne uvádza aj vybrané rozdiely vychádzajúce z analýzy kontingenčných resp. krížových tabuliek spracovaných na základe indikátorov World Values Survey (WVS). Analýza zahŕňala 37 indikátorov, najmä sociodemografické premenné (pohlavie, vek, miesto narodenia, vzdelanie, zamestnanie, profesijné skupiny, príjmová skupina, ekonomická trieda, vierovyznanie, národnosť), mediálne správanie (používanie internetu a sociálnych sietí, frekvencia čítania rôznych typov médií) a politické premenné (účasť na voľbách, politické preferencie, politická orientácia, postoje k zahraničnopolitickým otázkam). Všetky premenné okrem veku a vzdelania boli použité v pôvodnom znení podľa WVS, bez prekódovania alebo inej reklasifikácie; vek bol dodatočne kategorizovaný do základných vekových skupín, keďže v dotazníku je zisťovaný ako presný počet rokov. Vzdelanie bolo prekódované do štyroch kategórií.^{56 57} V texte uvádzame iba tie výsledky, pri ktorých sa prejavili výraznejšie percentuálne rozdiely v miere dôvery.

51 Mrva, M., (2022). Fenomén spoločenskej dôvery na Slovensku, Sociologický ústav SAV, s. 27.

52 Ibidem.

53 OECD. Trust in government. OECD, Dostupné: <https://www.oecd.org/en/topics/trust-in-government.html>

54 Pri meraní dôveryhodnosti konkrétnej politickej inštitúcie – napríklad prezidenta SR či predsedu vlády – sa pýtame na dôveryhodnosť úradu, resp. inštitúcie ako takej. V praxi je však prirodzené, že pri úradoch, ktoré sú silne personifikované a úzko prepojené s konkrétnou osobou vykonávajúcou danú funkciu, odpovede časti respondentov odrážajú skôr ich postoj k tejto osobe než k inštitucionálnemu rámcu ako takému. Deklarovaná dôvera tak môže do určitej miery zachytávať hodnotenie aktuálneho predstaviteľa úradu, jeho štýlu výkonu funkcie a politickej orientácie, nie výlučne stabilnú dôveru v samotnú inštitúciu.

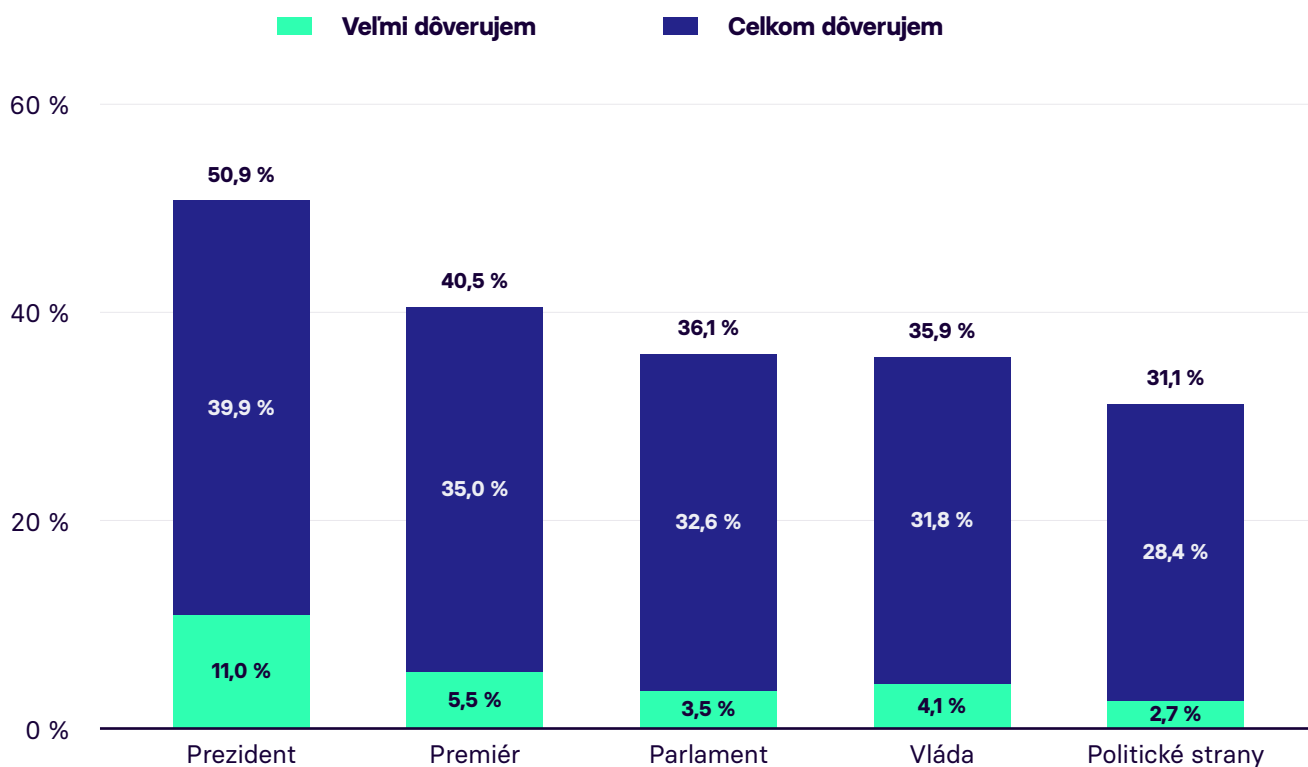
55 Po anglicky sa v odbornej literatúre označujú aj ako „*oder institutions*“ teda inštitúcie inštitúcie poriadku a autority, prípadne inštitúcie verejnej moci či štátnej autority.

56 Premenná vzdelania (q239) bola pre účely analýzy prekódovaná do štyroch agregovaných kategórií z dôvodu nízkych početností v niektorých pôvodných skupinách a ich špecifickej vekovej štruktúry. Pôvodné kategórie boli nasledovné: 0 Bez vzdelania; 1 Základné vzdelanie; 2 Stredoškolské (učňovské) bez maturity; 3 Stredoškolské s maturitou; 4 Pomaturitné po strednej škole (nadstavba); 5 Vyššie odborné vzdelanie (absolútórium, titul diplomovaný špecialista); 6 Bakalárske vzdelanie; 7 Magisterské/inžinierske/doktorské vzdelanie; 8 Doktorandské alebo rovnocenné vzdelanie. Tieto kategórie boli agregované nasledovne: (0–1) Základné / neukončené základné vzdelanie; (2) Stredoškolské bez maturity; (3–5) Stredoškolské s maturitou; (6–8) Vysokoškolské vzdelanie.

57 Kategória so základným alebo neukončeným základným vzdelaním má v dátach veľmi nízku početnosť (N = 84), preto jej výsledky je potrebné interpretovať opatrne. Tento limit je však čiastočne daný aj tým, že ide o relatívne malú skupinu aj v populácii.

Prehľad dôvery v politické inštitúcie

Teraz vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.

Graf 3: Prehľad dôveryhodnosti politických inštitúcií v novembri 2025 podľa odpovedí na otázku: Teraz Vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete. (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

Poradie politických inštitúcií podľa miery dôvery zostáva v zásade stabilné; jedinou zmenou oproti minuloročnému meraniu je vzájomná výmena poradia medzi parlamentom a vládou.⁵⁸ Zároveň je potrebné zdôrazniť, že zber dát prebiehal ešte pred eskaláciou parlamentného diania súvisiaceho s návrhmi na zrušenie Úradu na ochranu oznamovateľov.⁵⁹ Dôveru v premiéra v minulosti DEKK nezbieral, v porovnaní s inými prieskumami v podobnom období sa miera dôvery zdá vyššia, avšak kvôli metodologickým rozdielom, ktoré sme spomínali už vyššie, nemožno tieto čísla úplne porovnávať.

Pri pohľade na sociodemografické rozdiely sa naprieč politickými inštitúciami konzistentne ukazuje súvis medzi vekom a dôverou. Najvyššiu mieru dôvery vykazuje skupina 65+, pričom najvýraznejšie sa to prejavuje pri prezidentovi (69 %) a následne pri premiérovi (57,6 %). Naopak, mladí ľudia vo veku 18 – 24 rokov vykazujú podstatne nižšiu mieru dôvery – v prípade prezidenta 41,7 % a pri premiérovi len 27,8 %. Parlamentu najmenej dôveruje veková skupina 25 – 34 rokov (20 %), zatiaľ čo politickým stranám prejavuje najnižšiu dôveru skupina 18 – 24 rokov (26,4 %), pričom rovnaká miera nedôvery sa objavuje aj v skupine 35 – 44 rokov.

Pri pohľade na vzdelanie sa ukazuje najvýraznejší vzorec pri prezidentovi, vláde a parlamente. Prezidentovi najviac dôveruje skupina respondentov so stredoškolským vzdelaním bez maturity (60,9 %), nasledovaná skupinou s maturitou (48,8 %) a vysokoškolsky vzdelanými (42,5 %). Podobný trend sa ukazuje aj pri vláde. Tej dôveruje 45,3 %

58 Výsledky minuloročného merania sú dostupné online na strane 17: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2025/06/dekk-report-trendy-nedovery-2025-rev2.pdf>

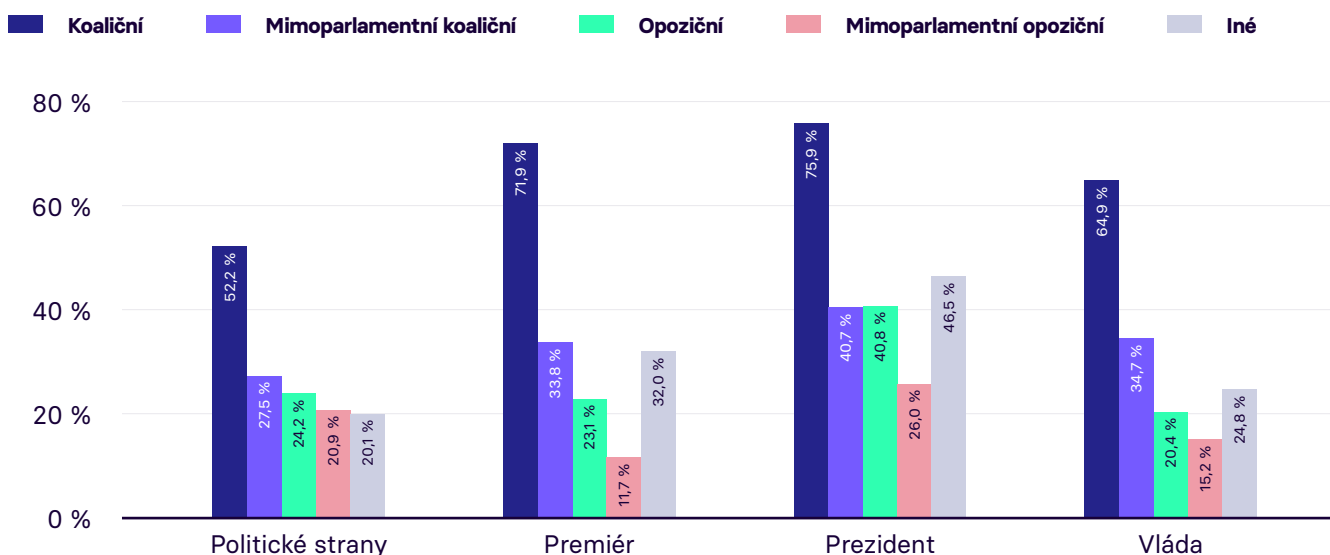
59 Denník N, „V parlamente došlo k fyzickým konfliktom počas rokovania o zmenách týkajúcich sa Úradu na ochranu oznamovateľov,“ Denník N, december 2025, Dostupné: <https://dennikn.sk/minuta/5023366/>

respondentov so stredoškolským vzdelaním bez maturity, 34,7 % so stredoškolským vzdelaním s maturitou a 28,1 % vysokoškolsky vzdelaných. Rovnaký vzorec je aj pri parlamente, dôvera je najvyššia medzi respondentmi so stredoškolským vzdelaním bez maturity (42,7 %), nižšia pri maturite (36 %) a ešte nižšia medzi vysokoškolsky vzdelanými (30,8 %). Vo všetkých sledovaných inštitúciách okrem prezidenta zároveň platí, že respondenti so základným alebo neukončeným základným vzdelaním vykazujú nižšiu mieru dôvery než respondenti so stredoškolským vzdelaním bez maturity. V prípade politických strán sa systematický vzťah medzi vzdelaním a mierou dôvery neprejavuje, hodnoty sú medzi skupinami relatívne vyrovnané.

Pri pohľade na ekonomické postavenie sa ukazuje, že robotnícka trieda najmenej dôveruje politickým stranám (26,8 %), v porovnaní s 31,5 % v nižšej strednej triede a 34 % vo vyššej strednej triede. Pri všetkých ostatných politických inštitúciách však pozorujeme odlišný vzorec: najnižšiu mieru dôvery vykazujú respondenti, ktorí sa zaraďujú do nižšej strednej triedy. Napríklad premiérovi dôveruje 33 % tejto skupiny, zatiaľ čo vo vyššej strednej triede je to 45 % a v robotníckej triede až 50 %. Podobné rozloženie, hoci s menšími percentuálnymi rozdielmi, sa objavuje aj pri ostatných inštitúciách.

Ukazuje sa aj mierna súvislosť medzi vierovyznaním a dôverou v politické inštitúcie. V súbore respondentov sú z hľadiska vierovyznania najviac zastúpení rímskokatolíci – čo je prirodzené vzhľadom na skutočnosť, že podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021, sa k rímskokatolíckemu vierovyznaniu hlási približne 59 % obyvateľov SR.⁶⁰ V porovnaní s nimi respondenti bez vierovyznania (ateisti) vykazujú naprieč inštitúciami nižšiu mieru dôvery. Najvýraznejší rozdiel sa objavuje pri prezidentovi: dôveruje mu 52,4 % rímskokatolíkov, zatiaľ čo medzi respondentmi bez vierovyznania je to len 40 %. Podobný vzorec vidíme aj pri ďalších inštitúciách. Premiérovi dôveruje 41,7 % respondentov s rímskokatolíckym vierovyznaním oproti 30,6 % respondentov bez vierovyznania. Vláde dôveruje 38 % katolíkov, no len 25,2 % respondentov bez vierovyznania. Pri parlamente je rozdiel miernejší (37 % oproti 30 %). Naopak, pri politických stranách je rozdiel medzi týmito skupinami už len minimálny (32 % oproti 29 %).

Dôvera podľa politických preferencií

Graf 4: Graf je vytvorený z váženej krížovej tabuľky dôvery v politické inštitúcie podľa deklarovaných politických preferencií respondentov. Údaje sú vyjadrené ako podiel respondentov v jednotlivých voľčských skupinách, ktorí danej inštitúcii dôverujú, t. j. ktorí uviedli odpoveď „úplne dôverujem“ alebo „skôr dôverujem“ (1–2) na štvorbodovej škále. (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

60 Štatistický úrad Slovenskej republiky. Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania – Slovensko. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Pri analýze miery dôvery v jednotlivé politické inštitúcie sa ukazuje výrazný a systematický vzťah medzi dôverou a politickými preferenciami respondentov. Koaliční voliči predstavujú voličov strán SMER-SD, Hlas a SNS; a opoziční predstavujú voličov Progresívne Slovensko, KDH, SaS, Hnutie Slovensko (predtým OĽANO), Kresťanská únia a Za ľudí. Kategória mimoparlamentní koaliční zahŕňa strany, ktoré nie sú zastúpené v parlamente, no dlhodobo spolupracujú s koaličnými stranami alebo sa k nim politicky približujú (Republika). Mimoparlamentní opoziční voliči zahŕňajú voličov strany Demokrati. Kategória „iné“ zahŕňa strany, ktoré nie je možné jednoznačne zaradiť do koalično-opozičného spektra; v tomto prípade ide o Maďarskú alianciu, ktorej aktuálne politické pozície sa v dôsledku nedávneho vývoja pohybujú medzi oboma pólmi. Taktiež je v tejto kategórii zaradená strana Sme Rodina, ktorá v minulosti spolupracovala so súčasnými stranami vládnej koalície ale takisto podporovala vládu Igora Matoviča a neskôr Eduarda Hegera, a ešte mediálne nedala jasné stanovisko s kým by si vedela predstaviť spoluprácu.

Dôvera v politické strany, vládu, premiéra či prezidenta je, prirodzene, výrazne vyššia medzi voličmi koaličných strán, zatiaľ čo u opozičných voličov je citeľne nižšia. Tento vzorec naznačuje, že dôvera v politické inštitúcie nie je hodnotená neutrálne ani výlučne na základe ich výkonu, ale je silne filtrovaná cez politickú identifikáciu jednotlivcov. Ide o jav, ktorý pozorujeme naprieč krajinami V4, kde sa opakovane potvrdzuje, že občania majú tendenciu viac dôverovať vláde a kľúčovým politickým aktérom vtedy, ak sami podporujú vládne alebo koaličné strany.⁶¹ Menej pritom záleží na objektívnom hodnotení konkrétnych politík či výsledkov ich vládnutia a viac na pocite politickej príslušnosti. Tento mechanizmus možno chápať ako prirodzený identifikačný, resp. kmeňový efekt – ľudia majú väčšiu dôveru k tým aktérom a inštitúciám, s ktorými sa politicky alebo hodnotovo stotožňujú.

V podmienkach zvýšenej spoločenskej a politickej polarizácie sa tento efekt ešte zosilňuje. Politika je potom vnímaná menej ako priestor racionálneho hodnotenia „kvality vládnutia“ a viac ako súťaž medzi protikladnými tábormi, v logike polarizácie „my verzus oni“, čo sa priamo odráža aj v rozložení dôvery v politické inštitúcie.⁶²

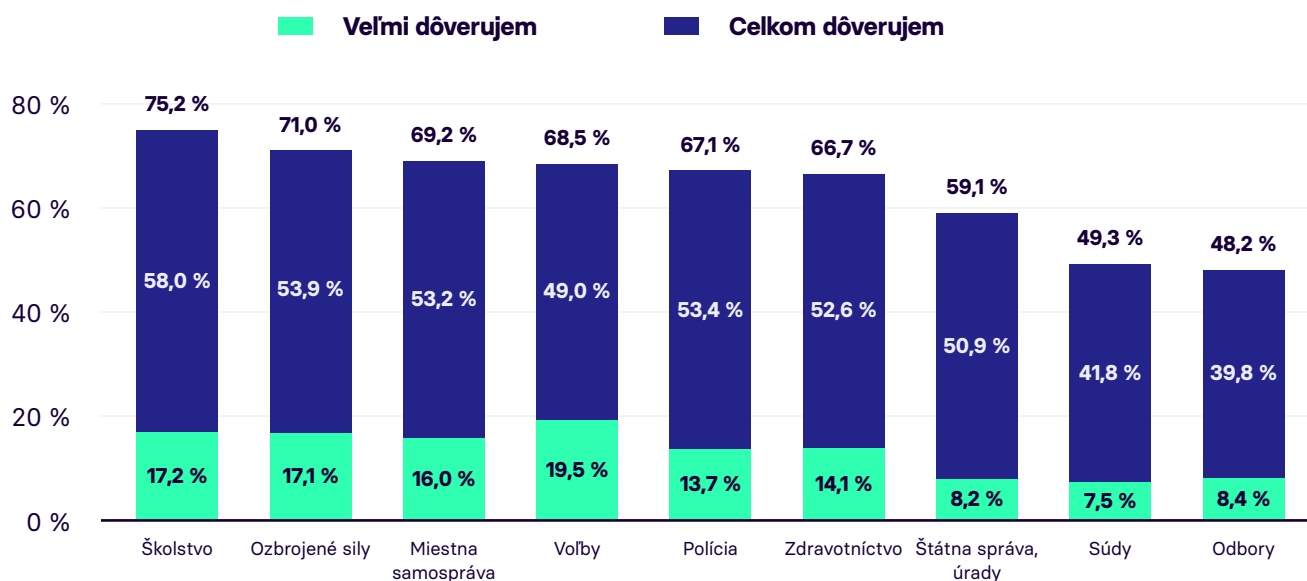
Politika je často vnímaná nie ako priestor racionálneho hodnotenia „kvality vládnutia“, ale viac ako súťaž medzi protikladnými tábormi, v logike polarizácie „my verzus oni“, čo sa priamo odráža aj v rozložení dôvery v politické inštitúcie.

61 Cigánková, V. & Kosnáč, P. How to Restore Trust in Government in V4 Countries, CEDMO, 17. 10. 2023, Dostupné: <https://cedmohub.eu/how-to-restore-trust-in-government-in-v4-countries/>

62 Shanto Iyengar, Gaurav Sood, Yphtach Lelkes, Affect, Not Ideology: A Social Identity Perspective on Polarization, Public Opinion Quarterly, Volume 76, Issue 3, Fall 2012, Pages 405–431, <https://doi.org/10.1093/poq/nfs038>

Prehľad dôvery vo verejné inštitúcie

Teraz vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.

Graf 5: Prehľad dôveryhodnosti verejných inštitúcií podľa odpovedí na otázku: „Teraz Vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.“ (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

Školstvo sa v tomto roku nachádza na prvom mieste. Našou hypotézou, je že táto miera dôvery však pravdepodobne nevyjadruje len spokojnosť so stavom školského systému keďže máme naďalej problémy s podpriemernými výsledkami Slovenska v PISA testoch či dlhodobu nízku úroveň verejných investícií do školstva v porovnaní s krajinami EÚ a OECD. Zároveň máme na Slovensku problém s dlhodobým odlivom mladých a vysoko kvalifikovaných ľudí do zahraničia. V zahraničí dnes žije približne 200 až 300-tisíc Slovákov (3,5 až 5 % populácie), pričom odchod sa nadproporčne týka práve talentovaných mladých. Odliv mozgov zároveň zostáva jedným z najvýraznejších faktorov oslabujúcich dlhodobú konkurencieschopnosť krajiny.⁶³

Miera dôvery teda pravdepodobne skôr hovorí o tom, že verejnosť si váži samotnú hodnotu vzdelania a úlohu, ktorú má školstvo v spoločnosti.⁶⁴ Na druhej strane, v roku 2025 NR SR schválila rozsiahly balík školských zákonov, ktoré mohli tiež prispieť k pozitívnemu hodnoteniu školstva, alebo že sa význam školstva minimálne dostala viac do povedomia respondentov.⁶⁵ Podobne mohla prispieť kurikulárna reforma, ktorú hodnotili pozitívne aj analytici.⁶⁶

Mierne nižšia miera dôvery v školstvo sa ukazuje u najmladšej vekovej skupiny (18 – 24 rokov), kde dosahuje 71,2 %, v porovnaní s 80 % u respondentov vo veku 65 a viac rokov. Najnižšiu dôveru však vykazuje veková kategória 25 – 34 rokov, kde je miera dôvery 66 %. Z pohľadu vzdelania majú najvyššiu mieru dôvery respondenti z kategórie stredoškolského vzdelania bez maturity (80,2 %) a následne respondenti s vysokoškolským vzdelaním (76,7 %). Respondenti so základným vzdelaním majú podobnú mieru dôvery ako respondenti s maturitou, približne na úrovni 71 %.

63 OECD. (2020). OECD Skills Strategy Slovak Republic: Assessment and Recommendations. Paris: OECD Publishing, Dostupné: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/03/oecd-skills-strategy-slovak-republic_48013d82/bb688e68-en.pdf

64 Túto hypotézu však nevieme empiricky overiť.

65 www.ozskolstva.sk (3. 11. 2025) Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, Prehľad zmien školských zákonov

66 Analytička Borošová pre Denník N povedala „Najväčšia reforma, ktorá sa deje, je kurikulárna reforma. Je to tak významná vec, ktorá posunie Slovensko. Keď vidíte správy napríklad zo školy v Rožňave, ako sa mladí školáci tešia do školy, lebo sa učia inak, nielen memorovaním... to je historicky najzávažnejšia vec, čo sa momentálne deje.“ zdroj: Veronika Foltentová, „Úradníčka Borošová, ktorú prepustili od Šimkovičovej: Tak veľa odchodov sa nedá udržať“, Denník N, 3. novembra 2025, Dostupné: <https://dennikn.sk/4946282/uradnicka-borosova-ktoru-prepustili-od-simkovicovej-tak-vela-odchodov-sa-neda-udrzat/>

Je zaujímavé, že práve respondenti s vysokoškolským vzdelaním, teda tí, ktorí systém absolvovali a majú s ním bezprostrednú skúsenosť, deklarujú nadpriemernú mieru dôvery.

Ozbrojené sily už v predchádzajúcom roku zaznamenali nárast dôvery po prepade v roku 2023, ktorý sme v DEKK Inštitúte spájali najmä s vnímanou politizáciou ich pôsobenia v súvislosti s ich nasadením počas pandémie COVID-19 aj vojenskou pomocou Ukrajine. Rovnakú dynamiku sme pripisovali aj vývoju dôveryhodnosti Policajného zboru SR v kontexte tzv. „vojny v polícii“.⁶⁷ K súčasnej stabilnej pozícii ozbrojených síl pravdepodobne prispieva zmenený geopolitický kontext. Pokračujúca vojna na Ukrajine, neistota vo vývoji bezpečnostnej politiky USA, diskusie o budúcnosti NATO a rastúce obavy z možnosti širšieho ozbrojeného konfliktu v Európe zvyšujú citlivosť verejnosti na tému bezpečnosti. V takomto prostredí môže armáda prirodzene pôsobiť ako garant stability a ochrany.

Svoju rolu zohrávajú aj iniciatívy ako Národné obranné sily, ktoré zvyšujú kontakt verejnosti s témou obrany štátu.⁶⁸ Hoci nejde o profesionálne ozbrojené sily v užšom zmysle, v povedomí verejnosti sa tieto projekty prirodzene prepájajú s armádou ako inštitúciou a posilňujú jej celkový pozitívny obraz.

Ozbrojeným silám dôverujú muži aj ženy v približne rovnakej miere (72,4 % a 69,7 %), čo zodpovedá aj trendu z minulého roka. Medzi úrovňou vzdelania a dôverou v ozbrojené sily sa výrazný vzťah neprejavuje, hoci mierne väčšiu dôveru vykazujú respondenti s vysokoškolským vzdelaním (75,6 %) a respondenti so základným vzdelaním (73,1 %). Vyššia miera dôvery sa zároveň ukazuje u ľudí, ktorí pravidelne sledujú spravodajstvo – či už prostredníctvom rozhlasu (79 %), dennej tlače (78,8 %) alebo televízie (75,3 %). Tento vzorec môže súvisieť s vyššou mierou informovanosti o medzinárodnom dianí a bezpečnostných rizikách.

Posun vo vnímaní dôležitosti obrany sa odráža aj v širších postojoch verejnosti, ktoré sme namerali: 66,2 % respondentov deklaruje, že by v prípade ozbrojeného konfliktu zostali v krajine, a 45 % vníma obranu štátu nielen ako úlohu armády, ale aj ako vlastnú zodpovednosť. Naznačuje to rozširovanie chápania obrany z úzko vojenskej otázky na širší koncept kolektívnej bezpečnosti. Zároveň však platí, že ochotu aktívne sa zúčastniť na obrane Slovenska deklarovalo len 26 % respondentov, z toho 7 % so zbraňou v ruke a 19 % inou formou.

Miestna samospráva si dlhodobo udržiava vysokú mieru dôvery, čo je v súlade aj s medzinárodnými trendami.⁶⁹ Lokálna úroveň správy vecí verejných je pre občanov najbezprostrednejšia a najkonkrétnejšia. Prejavuje sa v každodenných skúsenostiach, ako je kvalita verejných priestranstiev, infraštruktúry či dostupnosť komunitných služieb. Zároveň regionálne rozdiely naznačujú výraznú variabilitu. Najvyššia miera dôvery sa ukazuje v Žilinskom kraji (83,6 %) a relatívne vysoká je aj v Trenčianskom kraji (79,4 %). Naopak, najnižšia dôvera je v Bratislavskom kraji (55,4 %), pričom podobne nízka je aj v Košickom kraji (58,8 %).

Tento vzorec sa premieta aj do rozdelenia podľa typu sídla. Pre respondentov, ktorí žijú v hlavnom meste je miera dôvery v miestnu samosprávu výrazne nižšia (56,8 %), zatiaľ čo v krajských a okresných mestách sa pohybuje okolo 69 % a najvyššia je pre obyvateľov v oblasti vidieka (71 %). Tento rozdiel možno čiastočne vysvetliť tým, že starostovia a primátori sú v menších obciach v priamom kontakte s obyvateľmi a často si budujú osobnejší vzťah.

Súdom najviac dôverujú respondenti vo veku 18 – 24 rokov (55 %) a najmenej veková kategória 35 – 44 rokov (43,8 %). Ide o zaujímavý rozdiel, keďže mladší respondenti majú pravdepodobne obmedzenú priamu skúsenosť so súdnym konaním a ich hodnotenie môže byť vo väčšej miere sprostredkované mediálnym obrazom justície. Naopak, veková skupina 35 – 44 rokov už častejšie prichádza do kontaktu so súdnymi inštitúciami, čo môže formovať kritickejšie postoje.

Ešte výraznejšie rozdiely pri dôvere v súdy sa ukazujú pri regionálnom porovnaní. Najnižšia miera dôvery bola zaznamenaná v Trnavskom kraji (28,4 %), nasledovanom Nitrianskym (33 %) a Bratislavským krajom (38,4 %). Naopak, najvyššiu dôveru deklarovali respondenti v Žilinskom kraji (75,7 %), Košickom (64,8 %) a Banskobystrickom kraji (60,7 %). Trenčiansky kraj dosahuje 55 % a Prešovský 38,2 %. Rozdiely medzi kraji naznačujú, že dôvera v súdy môže byť mierou osobnej skúsenosti so súdnymi procesmi prípadne ich dĺžkou alebo medializovanými prípadmi.

67 Gloss, H. Kosnáč, P. & Cigánková, V. Trendy [ne]dôvery 2025, DEKK Inštitút, April 2025, s. 19. Dostupné: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2025/06/dekk-report-trendy-nedovery-2025-rev2.pdf>

68 Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. (27. 6. 2025). Ministerstvo obrany SR predstavilo projekt Národné obranné sily, Dostupné: <https://www.mosr.sk/56755-sk/ministerstvo-obrany-sr-predstavilo-projekt-narodne-obrannne-sily/>

69 OECD. Trust in government. OECD, Dostupné: <https://www.oecd.org/en/topics/trust-in-government.html>

Odborom najmenej dôveruje veková kategória 18 – 24 rokov (33 %), v porovnaní s približne 50 % naprieč ostatnými vekovými skupinami. Tento rozdiel môže súvisieť aj s nižšou mierou rozpoznateľnosti a osobnej relevancie odborov pre mladých ľudí, ktorí sú často ešte mimo trhu práce alebo len na jeho začiatku. Z hľadiska vzdelania je miera dôvery rovnaká u respondentov so stredoškolským vzdelaním s maturitou a vysokoškolským vzdelaním (48,7 %), najvyššiu dôveru však majú respondenti so stredoškolským vzdelaním bez maturity (50 %) a najnižšia je pri základnom vzdelaní (35 %).

Pri zdravotníctve je najvyššia dôvera medzi respondentmi vo vekovej kategórii 65 a viac rokov (72,3 %) najnižšia medzi 25 – 34 rokov (52 %), ostatné vekové kategórie majú mieru dôvery okolo 68 %. Vyššia dôvera medzi staršími respondentmi je zaujímavá najmä vzhľadom na ich priame skúsenosti so stavom nemocníc a zdravotnej infraštruktúry. Jednou z hypotéz pre vyššiu mieru dôvery v zdravotníctvo u vyššej vekovej kategórie môže byť postupná revitalizácia obrazu zdravotníctva po pandemickom období, medializácia výstavby nemocníc. Zároveň mladšie vekové kategórie môžu mať vyššie očakávania na kvalitu zdravotnej starostlivosti a byť viac zorientované v tom, ako funguje zdravotníctvo v zahraničí, najmä v západných krajinách, čo môže viesť k prísnejšiemu hodnoteniu domáceho systému.

Úlohu môže zohrávať aj diferencovaná skúsenosť s verejným a súkromným sektorom zdravotnej starostlivosti, keďže najnižšiu dôveru majú respondenti s nízkym príjmom (59 %) oproti približne 67 – 68 % pri strednej a vyššej príjmovej skupine.

Taktiež je možné, že dôvera v zdravotníctvo je ovplyvnená porovnávaním s minulým rokom, kedy hrozili výpovede lekárov a boli vysoko medializované spory zdravotníckych odborov s vládou.⁷⁰ V akademickej literatúre sa tento efekt nazýva kontrastná reakcia na predchádzajúci šok alebo negatívnu epizódu.⁷¹ V tomto kontexte môže nárast dôvery odrážať skôr reakciu na predchádzajúce krízové obdobie než hodnotenie skutočných systémových zmien. Ľudia často posudzujú aktuálnu situáciu v porovnaní s nedávnou negatívnou skúsenosťou, takže aj návrat k bežnému stavu, ktorý vôbec nemusí byť excelentný, môže pôsobiť ako zlepšenie. Aj preto bude zaujímavé sledovať ako sa dôvera v zdravotníctvo vyvíja v čase pri použití iných metódik zberu, aby bolo možné overiť, či ide o jednorazový posun alebo o stabilnejší trend.

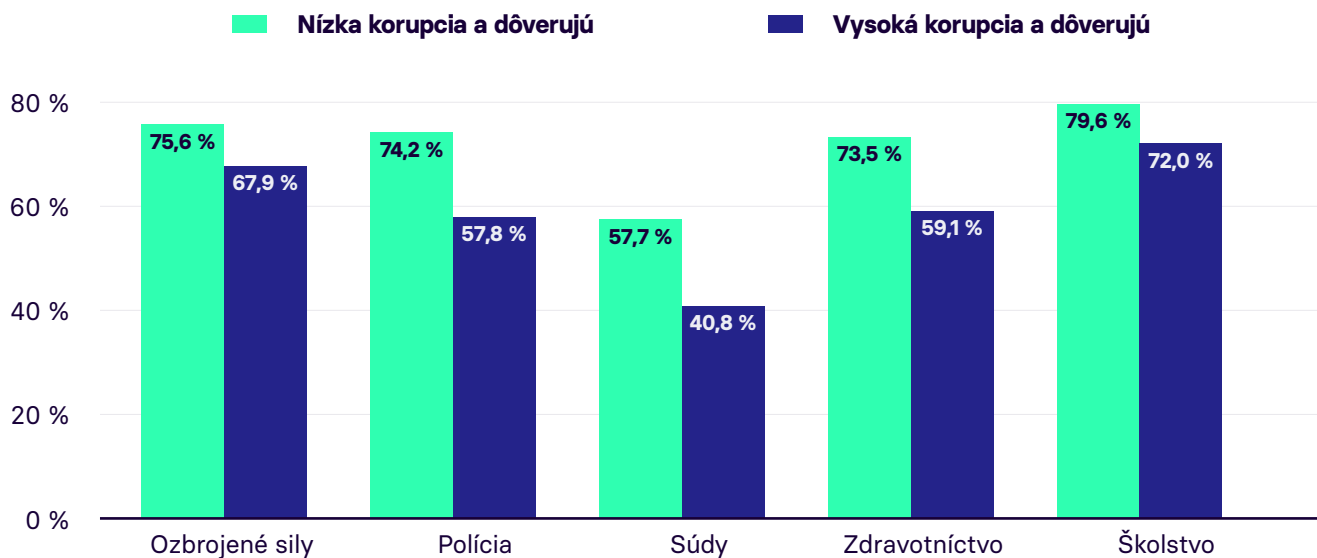
Analýza z krížených tabuliek navyše ukázala, že naprieč všetkými verejnými inštitúciami platí, že dôvera je nezávislá od politických preferencií. Akúkoľvek politickú stranu človek volil, miera dôvery je podobná. Verejné inštitúcie by mali byť vnímané ako odborné, profesionálne a politicky neutrálne časti štátu, ktorých legitimita stojí na výkone, pravidlách a službe verejnemu záujmu, nie na straníckej príslušnosti.

70 www.tasr.sk (12. 12. 2024). NÚDCH pripravuje krízový plán, ak by nedošlo k dohode medzi LOZ a vládou

71 Bless, H. – Schwarz, N. (2010). Mental Construal and the Emergence of Assimilation and Contrast Effects: The Inclusion/Exclusion Model. In: *Advances in Experimental Social Psychology*. (ed. Mark P. Zanna). Academic Press. [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(10\)42006-7](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(10)42006-7)

Dôvera a korupcia

Dôvera vo vybrané inštitúcie podľa vnímania korupcie

Graf 6: Graf je vytvorený z váženej krížovej tabuľky, ktorá prepája dôveru v jednotlivé inštitúcie s vnímaním korupcie meraným otázkou: „Ako často si myslíte, že bežní ľudia ako vy alebo ľudia z vášho okolia musia miestnym úradníkom a poskytovateľom služieb platiť úplatky, dávať dary alebo robiť láskavosti, aby dostali služby, ktoré potrebujú? Stáva sa to nikdy, zriedka, často alebo vždy?“ Vnímanie korupcie je zoskupené do dvoch kategórií „nikdy/zriedka“ = Nízka korupcia a „často/vždy“ = Vysoká korupcia. Údaje sú vyjadrené ako podiel respondentov v jednotlivých korupčných kategóriách, ktorí danej inštitúcii dôverujú, t. j. uviedli odpoveď „úplne dôverujem“ alebo „skôr dôverujem“ (1–2) na štvorbodovej škále. (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

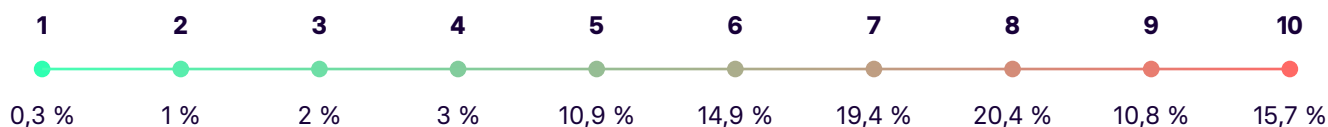
Vnímanie korupcie je len jedna zo skúmaných súvislostí, pričom v realite je ich oveľa viac, ktoré môžu vplývať na mieru dôvery. Avšak takýto pohľad je dôležitý keďže nám pomáha pochopiť, aké možné faktory dôveru formujú. Graf 5 nám ukazuje ako je dôveryhodnosť spätá s predstavou férového fungovania systému. Vnímanie korupcie sme v tomto prípade merali všeobecne, nie osobitne pre jednotlivé oblasti v grafe. Výsledky preto neukazujú mieru vnímanej korupcie v konkrétnych inštitúciách. Napriek tomu prepojenie týchto dvoch dimenzií ukazuje, že aj pri inštitúciách s celkovo vyššou dôverou sa dôvera oslabuje vtedy, keď ľudia vnímajú korupciu v spoločnosti ako častú alebo bežnú. Inými slovami, dôvera súvisí aj s tým, či majú respondenti pocit, že služby v danej inštitúcii sú poskytované férovo a bez potreby neformálnych „protislužieb“.

Napriec všetkými sledovanými inštitúciami platí, že respondenti, ktorí vnímajú korupciu ako nízku (nikdy/zriedka), vykazujú vyššiu mieru dôvery než tí, ktorí ju považujú za vysokú (často/vždy). Rozdiely sú však rôzne silné. Najvýraznejšie sa vzťah prejavuje pri súdoch a polícii: pri súdoch dôveruje 57,7 % respondentov s nízkym vnímaním korupcie, no len 40,8 % tých, ktorí vnímajú korupciu ako vysokú; pri polícii je to 74,2 % oproti 57,8 %. Podobný, hoci o niečo slabší efekt vidno v zdravotníctve (73,5 % vs. 59,1 %). Naopak, pri školstve a ozbrojených silách ostáva dôvera relatívne vysoká aj medzi respondentmi s vysokým vnímaním korupcie (školstvo 72,0 %; ozbrojené sily 67,9 %), čo naznačuje, že pri týchto inštitúciách sa dôvera môže opierať aj o iné zdroje než len celkové vnímanie férovosti a neúplatnosti.

Dôvera súvisí aj s tým, či respondenti nadobúdajú dojem, že daná inštitúcia je neúplatná a, že služby sú poskytované bez „protislužieb“.

Práve subjektívne vnímaná férovosť, integrita a zodpovednosť verejnej moci sa ukazujú ako kľúčové piliere dôvery aj v medzinárodných porovnaníach.⁷² Dôvera teda nevzniká abstraktne, ale z konkrétnych skúseností, či už priamych alebo sprostredkovaných, ľudí s tým, ako inštitúcie fungujú v praxi. Keď majú občania pocit, že sa s nimi zaobchádza férovo a že rozhodnutia sú vysvetliteľné a kontrolovateľné, sú ochotnejší týmto inštitúciám veriť. Naopak, ak majú dojem, že korupcia je bežná, dôvera sa rýchlo rozpadá.

Teraz by som chcel(a), aby ste mi povedali svoj názor na korupciu.

V našej krajine
neexistuje korupcia

Korupcia je všadeprítomná
v našej krajine

Tabuľka 6: Vnímaná miera korupcie podľa odpovedí na otázku: „Teraz by som chcel(a), aby ste mi povedali svoj názor na korupciu – keď ľudia platia úplatky, dávajú dary alebo robia láskavosť iným ľuďom, aby dostali veci alebo služby, ktoré potrebujú. Ako by ste ohodnotili svoj názor na korupciu v našej krajine“. Respondenti hodnotili korupciu na 10 bodovej škále „1 = V našej krajine neexistuje korupcia“ po „10 = Korupcia je všadeprítomná v našej krajine“ (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

Vnímanie korupcie na Slovensku je dlhodobo vysoké. Podľa dát World Values Survey považuje v aktuálnom meraní až 81 % respondentov korupciu v krajine za vysokú (hodnoty 6–10). Už v roku 2022 tento podiel dosahoval 84 %, čo Slovensko radilo na úroveň krajín ako Ukrajina (86 %) či Rumunsko (88 %). Pre porovnanie, v Nemecku vnímalo korupciu ako vysokú 48,6 % respondentov.⁷³

Navyše menej ako polovica populácie (45 %) sa domnieva, že v krajine existuje reálna možnosť toho, že by jednotlivci mohli byť braní na zodpovednosť za poskytnutie alebo prijatie úplatku. Až tri štvrtiny respondentov zastávajú názor, že krajina je rozdelená medzi skorumpované elity a „obyčajných ľudí“. Slováci sú teda presvedčení, že prístup k moci, zdrojom či spravodlivosti nie je rovnaký pre všetkých. Viac než polovica respondentov (54 %) si vôbec nie je istá vlastnou schopnosťou zapojiť sa do politiky a ovplyvňovať verejné dianie. Podobne, 56,4 % populácie má pocit, že politický systém len v malej miere alebo vôbec umožňuje ľuďom, ako sú oni, ovplyvňovať činnosť vlády.

Tento obraz poukazuje na hlboký deficit vnímaného férového a zodpovedného fungovania Slovenskej republiky v očiach jej občanov. Vysoká miera vnímanej korupcie, slabá vymožitelnosť pravidiel a presvedčenie o obmedzenom vplyve bežných ľudí na politické rozhodovanie spolu vytvárajú prostredie, ktoré systematicky oslabuje legitimitu verejnej moci.

Tento pohľad na korupciu je zároveň potrebné vnímať aj v kontexte zhoršujúcej sa ekonomickej situácie a rastúcich nákladov domácností.⁷⁴ V období, keď časť populácie čelí reálnemu poklesu životnej úrovne, sa verejnosť stáva citlivejšou na signály možného plytvania, klientelizmu či privilegovaného zaobchádzania s verejnými zdrojmi. Diskusie o nadštandardných výdavkoch predstaviteľov verejnej moci, symbolicky vnímané ako „papalášske“ správanie, tak môžu výrazne posilňovať pocit nespravodlivosti.⁷⁵

72 OECD. (2021). An updated OECD framework on drivers of trust in public institutions to meet current and future challenges. Dostupné: https://www.oecd.org/en/publications/an-updated-oecd-framework-on-drivers-of-trust-in-public-institutions-to-meet-current-and-future-challenges_b6c5478c-en.html

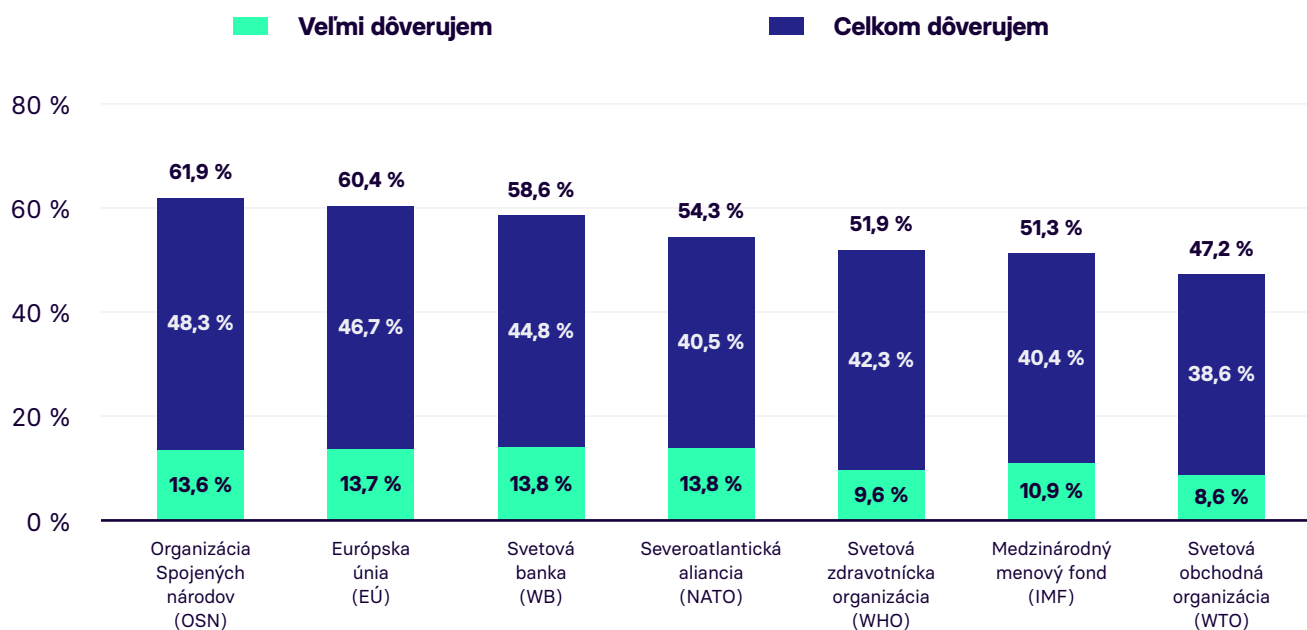
73 Inglehart, R., C. Haerpfer, A. Moreno, C. Welzel, K. Kizilova, J. Diez-Medrano, M. Lagos, P. Norris, E. Ponarin & B. Puranen et al. (eds.). 2014. World Values Survey: Round Six – Country-Pooled Datafile Version: <https://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV6.jsp>. Madrid: JD Systems Institute.

74 Rada pre rozpočtovú zodpovednosť. 2025. Hodnotenie Rozpočtu verejnej správy na roky 2026–2028. Dostupné: <https://www.rrz.sk/dodatok-k-hodnoteniu-rozpoctu-verejnej-spravy-na-roky-2026-az-2028/> Národná banka Slovenska. 2025. Ekonomický a menový vývoj. Dostupné: <https://nbs.sk/dokument/5392fc09-d9f1-4e1a-8f73-9afc6fe32751/stiahnut?force=false>

75 www.aktuality.sk (22. 10. 2025) SaS kritizuje rezort vnútra, že chce nakúpiť 50 luxusných áut za 5,1 milióna eur.

Prehľad dôvery v medzinárodné inštitúcie

Teraz vám budem postupne menovať rôzne organizácie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.

Graf 7: Miera dôvery vo vybrané inštitúcie podľa odpovedí na otázku: „Teraz vám budem postupne menovať rôzne organizácie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.“ (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

Vďaka rozšírenej databáze WVS máme tento rok mieru dôvery vo viaceré medzinárodné organizácie. V minulých dvoch zberoch dát DEKK Inštitútu sme mali len Severoatlantickú alianciu (NATO) a Európsku úniu (EÚ). Na prvom mieste v tomto meraní je OSN i keď rozdiel oproti miere dôvery v EÚ je v rámci štatistickej odchýlky. Vnímanie týchto dvoch inštitúcií sa však zdá byť prepojené keďže medzi ľuďmi so skôr priaznivým vzťahom k EÚ dôveruje OSN 77,2 % a medzi tými s veľmi priaznivým vzťahom k EÚ až 92 %.⁷⁶

Ukazuje sa, že s mierou dôvery súvisí informovanosť. Ľudia, čo sledujú televízne správy majú dôveru v OSN priemerne v miere 60 % zatiaľ čo ak správy nesledujú vôbec tak len 28 %. Podobný trend sme našli naprieč všetkými inštitúciami – EÚ (60 % vs 40 %) NATO (54 % vs 35 %), WB (55 % vs 44 %), IMF (46 % vs 38 %), WHO (50 % vs 33 %) a WTO (46 % vs 27 %). Podobne je to pri čítaní dennej tlače, napríklad ľudia, ktorí čítajú dennú tlač, majú dôveru v OSN priemerne 68 % oproti 50,5 % ak nečítajú dennú tlač vôbec. Opäť je to trend, čo platí naprieč inštitúciami. Menšie percentuálne rozdiely sú pri sledovaní rozhlasových správ, ale trend naďalej platí.

Pri používaní sociálnych sietí sa ukazuje iný zaujímavý trend. Pravidelné, no nie každodenné používanie (mesačne či týždenne) súvisí s vyššou mierou dôvery, napríklad pri OSN (približne 73,2 %), zatiaľ čo denné používanie je spojené s výrazne nižšou dôverou (57 %). Opäť tento trend platí aj pre všetky zvyšné inštitúcie, pričom výraznejší rozdiel je ešte pri EÚ (73,8 % oproti 56 %). Pravdepodobne pozorujeme to, že nadmerné používanie sociálnych sietí zvyšuje vystavenie negatívnemu, konfliktnému a polarizujúcemu obsahu, čo môže podkopávať dôveru.⁷⁷

76 Otázka „Máte na nasledujúce krajiny a medzinárodné inštitúcie veľmi priaznivý, skôr priaznivý, skôr nepriaznivý alebo veľmi nepriaznivý názor?“, možnosti: 1 Veľmi nepriaznivý; 2 Skôr nepriaznivý; 3 Skôr priaznivý; 4 Veľmi priaznivý

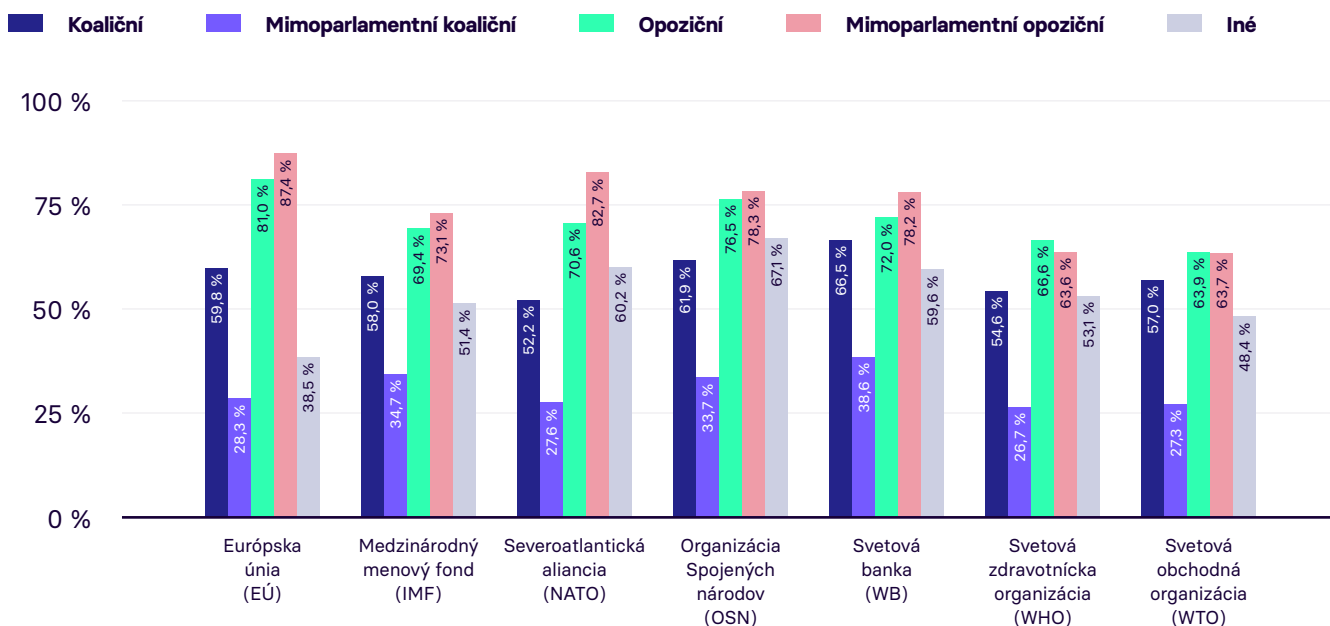
77 Vachmanská, T. (2026, 24. februára). Vplyv internetu a sociálnych sietí na dôveru na Slovensku. DEKK Inštitút. Dostupné: <https://www.dekk.institute/vplyv-internetu-a-socialnych-sieti-na-doveru-na-slovensku/>

Z pohľadu sociodemografie je najvyššia dôvera v OSN medzi vekovými kategóriami 35-44 rokov a 45-54 rokov (približne 65 %), čo môže tiež súvisieť s informovanosťou, resp. záujmom o dianie vo svete. Dôvera v OSN sa spája aj s príjmovou kategóriou, len 46,5 % s nízkym príjmom dôveruje oproti 77,6 % s vysokým príjmom. Tento vzorec platí naprieč všetkými medzinárodnými inštitúciami. Napríklad v nízkej príjmovej kategórii verí IMF len 32 % oproti 65,3 % z vysokej príjmovej kategórie.

Pri pohľade na vek sa ukazuje, že existuje mierna tendencia k vyššej dôvere medzi mladšími generáciami a ľuďmi v produktívnom veku v porovnaní so staršími vekovými skupinami. Napríklad mladí v kategórii 18-24 rokov výrazne viac dôverujú WHO (63,4 %) oproti ľuďom v kategórii 65+ (48,7 %). Rozličná dôvera vo WHO pri rôznych vekových kategóriách sa môže spájať so skúsenosťou s pandemiou, ale aj s rôznymi dezinformáciami, ktoré sa o WHO šíri. Pri svetovej banke sú rozdiely vo veku nižšie, avšak najmenej jej dôveruje kategória 65+ (55 %) a najviac kategórie 25-34 rokov a 45-54 rokov (približne 62 %). NATO najviac verí kategória 35-44 rokov (62 %), IMF veria najviac mladí v kategórii 18-24 rokov (57 %) a pre WTO je to rovnaký pomer pri 18-24 rokov a 45-54 rokov (približne 53 %). Trend, že mladšie alebo produktívne generácie majú na medzinárodné inštitúcie pozitívnejší pohľad ako staršie generácie, potvrdzujú aj medzinárodné porovnanie.⁷⁸

Európskej únii najviac dôverujú vysokoškolsky vzdelaní respondenti (67 %), zatiaľ čo najnižšiu dôveru vykazuje skupina so stredoškolským vzdelaním bez maturity (53,8 %). Podobný vzorec vidíme aj pri OSN, kde dôvera rastie od 47,7 % pri základnom vzdelaní až po 70,3 % pri vysokoškolsky vzdelaných. Pri NATO, Svetovej banke aj IMF sa tento trend opakuje: najnižšia dôvera je typicky medzi respondentmi so základným vzdelaním (napr. 42,4 % pri NATO a 41,1 % pri

Dôvera v medzinárodné inštitúcie podľa politických preferencií

Graf 8: Graf je vytvorený z váženej krížovej tabuľky dôvery v medzinárodné inštitúcie podľa deklarovaných politických preferencií respondentov. Údaje sú vyjadrené ako podiel respondentov v jednotlivých voľičských skupinách, ktorí danej inštitúcii dôverujú, t. j. uviedli odpoveď „úplne dôverujem“ alebo „skôr dôverujem“ (1–2) na štvorbodovej škále. (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

78 Bell, J., Poushter, J., Fagan, M., Kent, N., & Moncus, J. J. (2020, September 21). United Nations and World Health Organization receive positive ratings across most countries. Pew Research Center. Dostupné: <https://www.pewresearch.org/global/2020/09/21/united-nations-and-world-health-organization-receive-positive-ratings-across-most-countries/>

79 Rozloženie do voľičských skupín je rovnaké ako pri politických inštitúciách: Koaliční voľiči: SMER-SD, Hlas, SNS; Opoziční voľiči: Progresívne Slovensko, KDH, SaS, Hnutie Slovensko (predtým OĽANO), Kresťanská únia, Za ľudí; Mimoparlamentní koaliční: Republika; Mimoparlamentní opoziční: Demokrati; Iné: Maďarská aliancia, Sme Rodina

IMF), zatiaľ čo najvyššia medzi vysokoškolsky vzdelanými (57,8 % pri NATO a 56,1 % pri IMF). Podobne aj pri WHO a WTO dôvera postupne rastie so vzdelaním – napríklad pri WTO od 38,7 % pri základnom vzdelaní po 53,0 % pri vysokoškolsky vzdelaných. Pri medzinárodných inštitúciách teda platí, že vyššie vzdelanie je spojené s vyššou mierou dôvery.

Z grafu 7 vyplýva, že politické preferencie výrazne ovplyvňujú aj dôveru v medzinárodné inštitúcie. Dôvera sa systematicky líši podľa toho, či respondent podporuje koalíčné alebo opozičné strany, pričom opoziční voliči vo všetkých sledovaných prípadoch vykazujú vyššiu mieru dôvery než koalíční voliči. Najvýraznejší rozdiel vidno pri Európskej únii: EÚ dôveruje 81 % opozičných voličov a 87,4 % mimoparlamentných opozičných voličov, zatiaľ čo medzi koalíčnými voličmi je to 59,8 % a medzi mimoparlamentnými koalíčnými voličmi 28,3 %. Podobný vzorec sa objavuje aj pri NATO, kde dôveruje 70,6 % opozičných voličov a 82,7 % mimoparlamentných opozičných voličov, oproti 52,2 % koalíčných a 27,6 % mimoparlamentných koalíčných voličov.

Vysoké hodnoty dôvery medzi opozičnými voličmi sa ukazujú aj pri OSN (76,5 % opoziční; 78,3 % mimoparlamentní opoziční) či Svetovej banke (72 %; 78,2 %), zatiaľ čo koalíční voliči sa pohybujú spravidla v pásme približne 55–67 % a mimoparlamentní koalíční voliči okolo 26–39 %. Celkovo teda vidíme podobnú identifikačnú dynamiku ako pri politických inštitúciách: dôvera v medzinárodné organizácie je silno štruktúrovaná politickým táborom, pričom opozične orientovaní respondenti prejavujú výrazne vyššiu mieru dôvery než koalíčne orientovaní.

Tento postoj sa zároveň zrkadlí aj v explicitných geopolitických postojoch. Napríklad pri otázke vzťahu k EÚ až 21,47 % voličov SMER-SD deklaruje veľmi nepriaznivý vzťah, zatiaľ čo medzi voličmi Progresívneho Slovenska ide len o 3,92 %. Nejde teda len o rozdiely v miere dôvery, ale o širšie odlišné interpretačné rámce, cez ktoré jednotlivé politické skupiny vnímajú medzinárodné inštitúcie a zahraničnopolitické ukotvenie krajiny.

Dôvera v medzinárodné inštitúcie sa pritom nejaví ako výsledok hodnotenia ich konkrétnych politík či výkonu, ale skôr ako dôsledok domáceho politického rámcovania. Koalíční voliči majú vo všeobecnosti tendenciu byť viac euroskeptickí a kritickejší voči medzinárodným aktérom, zatiaľ čo opoziční voliči častejšie vyjadrujú pozitívne postoje k EÚ a širšej medzinárodnej spolupráci. Tento rozdiel odráža spôsob, akým sú tieto témy komunikované v domácej politike: vládni predstavitelia často využívajú EÚ ako nástroj politického konfliktu, prenášania zodpovednosti za vnútropolitické problémy alebo relativizovania jej prínosov. Takéto rámcovanie následne prirodzene oslabuje dôveru v EÚ najmä medzi skupinami, ktoré sa s vládou politicky identifikujú.

Ne/dôvera v medzinárodné inštitúcie sa často nejaví ako výsledok hodnotenia ich konkrétnych politík či výkonu, ale skôr ako dôsledok domáceho politického rámcovania.

Prehľad dôvery v neštátne inštitúcie a občiansku spoločnosť

NEŠTÁTNE INŠTITÚCIE

- vedci a vedecké inštitúcie (napr. Slovenská akadémia vied)
- univerzity a vysoké školy
- slovenské firmy a podniky
- zahraničné a medzinárodné firmy s pobočkami na Slovensku
- veľké podniky, veľké firmy
- banky
- cirkvi a náboženské organizácie

MÉDIÁ

- štandardné médiá (STVR, TV Markíza, Denník SME, Denník Pravda, Postoj a pod.)
- takzvané alternatívne médiá (portál Hlavné správy, magazín Zem a Vek, rádio Slobodný vysielateľ a InfoVojna)
- sociálne siete (Facebook, Instagram, TikTok, LinkedIn,...)

MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

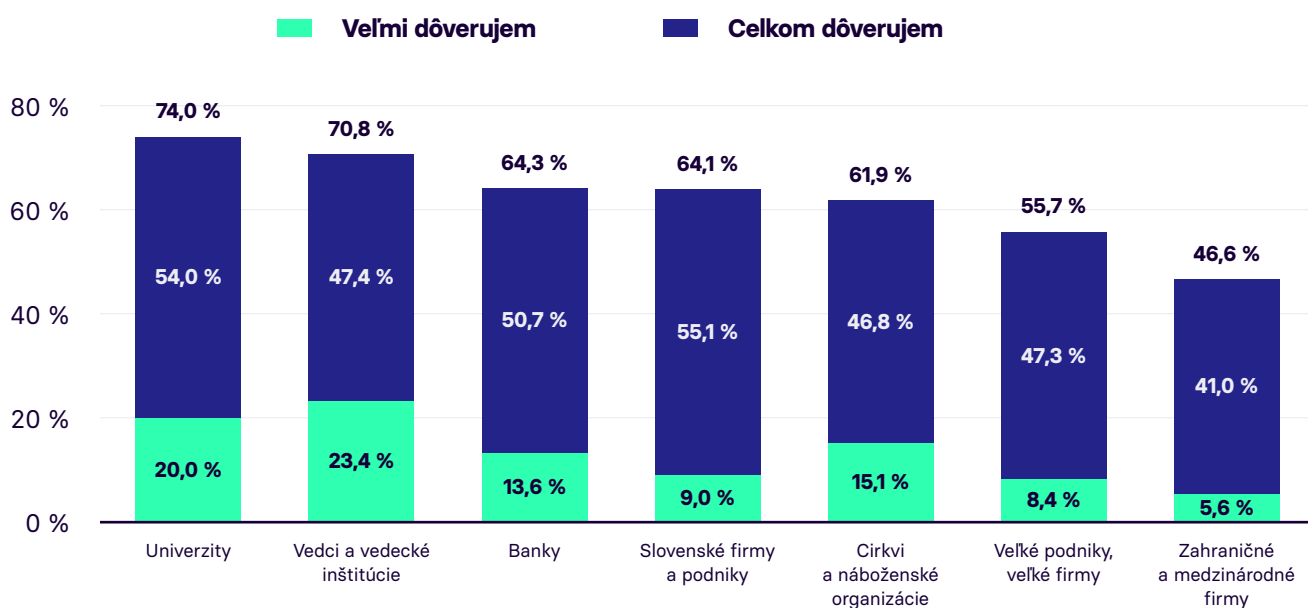
- charitatívne alebo humanitárne organizácie
- environmentálne organizácie

VĎAKA WVS DATASETU SME TENTO ROK DO KATEGÓRII MÉDIÁ PRIDALI AJ

- rádio
- televízia
- tlač

Neštátne inštitúcie

Teraz vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.

Graf 9: Prehľad dôveryhodnosti neštátnych inštitúcií v septembri 2024 podľa odpovedí na otázku: „Teraz Vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.“ (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2024)

Nielen v kategórii „neštátne inštitúcie“, ale aj celkovo medzi ostatnými sledovanými aktérmi si v roku 2025 jednu z najvyšších mier dôvery udržali univerzity, nasledované vedcami a vedeckými inštitúciami. Tento vzorec pozorujeme konzistentne už v predchádzajúcich dvoch zberoch. Univerzitám celkovo dôveruje 74 % respondentov, pričom až 20 % z nich deklaruje, že im dôveruje veľmi. Pri pohľade na rozloženie podľa veku im najviac dôverujú respondenti v kategórii 65+ (77,84 %) ale dôvera sa naprieč vekovými kategóriami pohybuje vysoko. Z pohľadu vzdelania univerzitám najviac veria respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou (76,1 %) a najmenej respondenti so základným vzdelaním (61,7 %).

Vedci a vedecké inštitúcie dosahujú celkovú mieru dôvery 70,8 %, z toho 23,4 % respondentov uvádza vysokú mieru dôvery. Ide zároveň o kategóriu s najvyšším podielom vysokej dôvery (podiel respondentov vo „veľmi dôverujem“). Opäť im najviac dôverujú respondenti v kategórii 65+ (75,2 %). Najmenej vedcom dôveruje veková kategória 25-34 rokov (66,8 %). Z pohľadu vzdelania je miera dôvery podobná naprieč tromi kategóriami: stredoškolské vzdelanie bez maturity (71,7 %), stredoškolské s maturitou (71,4 %) a vysokoškolské (70,8 %). Najmenej vedcom dôverujú respondenti so základným vzdelaním (63,5 %).

V porovnaní s nimi sú ekonomickí aktéri hodnotení opatrnejšie. Bankám dôveruje 64,3 % respondentov, pričom najviac im dôveruje veková kategória 55-64 rokov (70 %) a najmenej 25-34 rokov (56,2 %). Slovenským firmám a podnikom celkovo dôveruje 64,1 %, avšak iba 9,0 % z nich deklaruje vysokú dôveru. Najviac im dôveruje veková kategória 65+ (70 %).

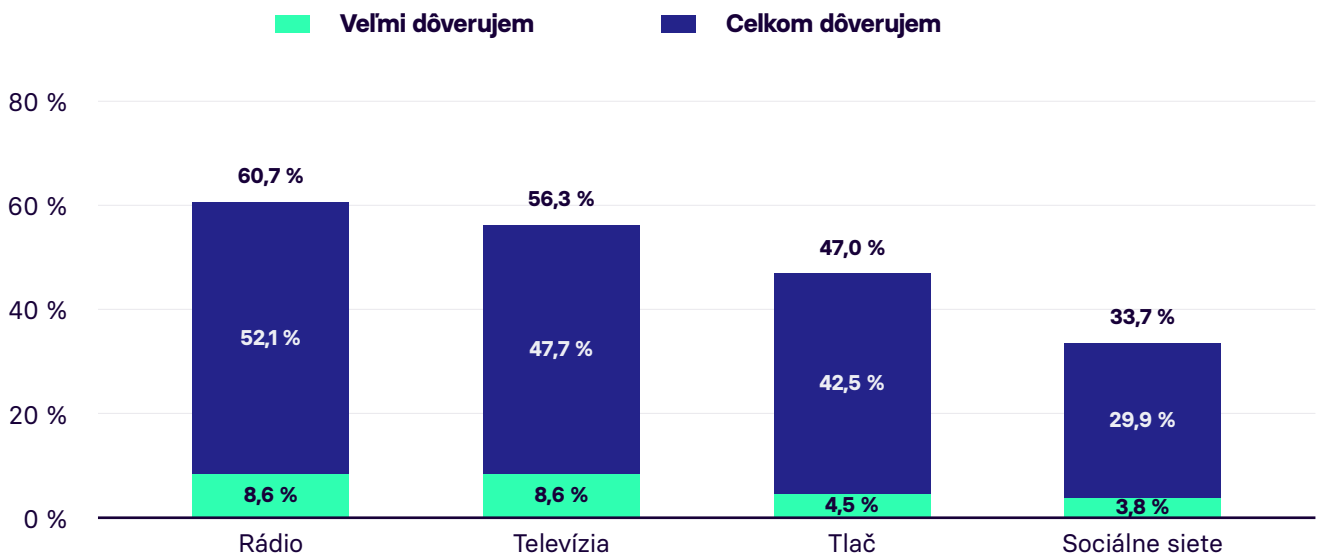
V kategórii veľkých firiem je miera dôvery 55,7 % a najmenšia je pri ľuďoch so základným vzdelaním (52,5 %), čo môže vyplývať aj z ich pracovnej skúsenosti a to by sedelo aj s mierou dôvery pri ľuďoch, čo pracujú ako operátori a montéri strojov zariadení (miera dôvery 53 %) i keď zaujímavé je, že ešte nižšiu dôveru vo veľké firmy majú manažéri (47,6 %). Najnižšiu mieru dôvery zaznamenávajú zahraničné a medzinárodné firmy pôsobiace na Slovensku – dôveruje im 46,6 % respondentov, pričom najmenej im dôverujú mladí vo veku 18-24 rokov. Z pohľadu vzdelania však najviac dôverujú respondenti s vysokoškolským vzdelaním 48,2 % i keď respondenti so stredoškolským vzdelaním bez a s maturitou sú percentuálne veľmi blízko (obe priemerne 47,3 %).

Cirkvám a náboženským organizáciám dôveruje 61,9 % respondentov. Z toho 15,1 % uvádza, že im veľmi dôveruje. Tento výsledok je pravdepodobne prepojený aj s ich silným zakorenением v slovenskej spoločnosti: cirkvi sú typom inštitúcie, ku ktorému sa vo WVS hlási najväčší podiel populácie – 34,7 % respondentov deklaruje členstvo (aktívne alebo neaktívne), v porovnaní s 19,1 % pri športových alebo rekreačných organizáciách a len 5,3 % pri mimovládnych organizáciách vo všeobecnosti.⁸⁰ Zo všetkých respondentov sa zároveň 68,5 % hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Pre porovnanie 20 % uvádza, že k žiadnemu vierovyznaniu nehlási.

Z pohľadu veku cirkvám najviac dôverujú respondenti vo vekovej kategórii 65+ (75,1 %), čo možno interpretovať v kontexte tradičných hodnôt a dlhodobej socializácie do náboženských inštitúcií. Zaujímavé však je, že relatívne vysoká miera dôvery sa objavuje aj v najmladšej vekovej kategórii 18–24 rokov (61,5 %). Najnižšia dôvera je naopak medzi respondentmi vo veku 25–34 rokov (43,7 %). To môže súvisieť s generačným odstupom od tradičných inštitúcií a vyššou sekularizáciou. Pri vzdelaní vidíme výraznú diferenciáciu: najvyššiu mieru dôvery v cirkvi majú respondenti so základným vzdelaním (83 %), zatiaľ čo medzi vysokoškolsky vzdelanými je dôvera nižšia (52,4 %).

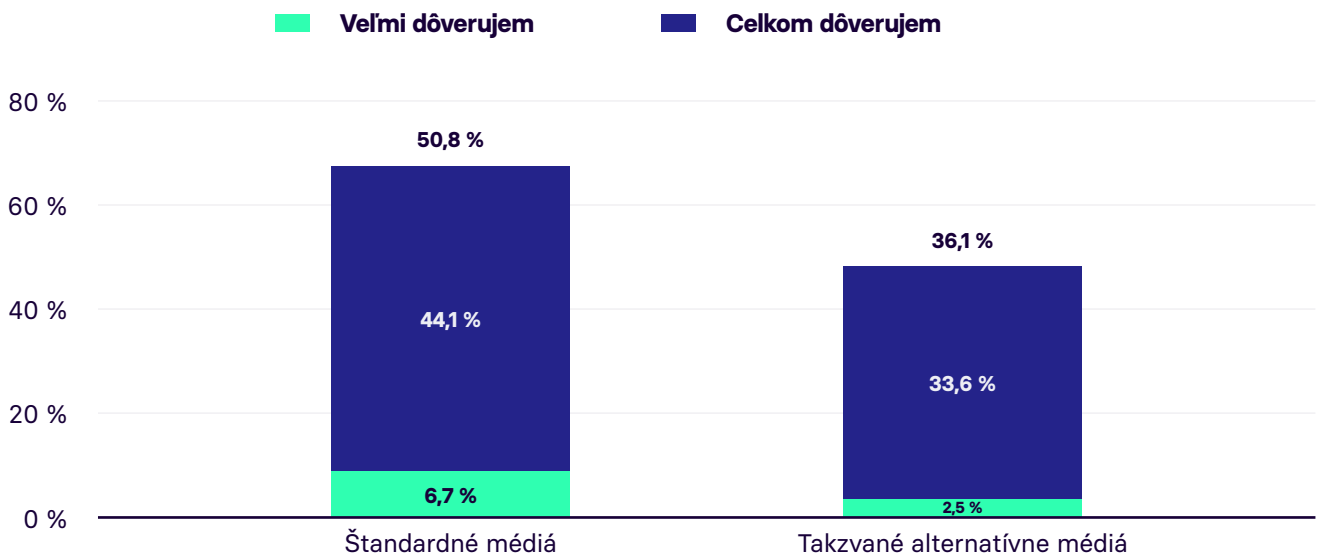
80 Ide o otázku z WVS na participáciu v združeniach: „Ste jej aktívnym alebo pasívnym členom, prípadne že nie ste členom takého združenia?“

Teraz vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.

Graf 10: Prehľad dôveryhodností médií v novembri 2025 podľa odpovedí na otázku: „Teraz Vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.“ (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

Teraz vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.

Graf 11: Prehľad dôveryhodností médií v novembri 2025 podľa odpovedí na otázku: „Teraz Vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.“ (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

V aktuálnom zbere uvádzame dve paralelné klasifikácie médií. Prvou je členenie podľa typu média, ktoré vychádza z metodiky WVS: rádiu dôveruje 60,7 % respondentov, televízii 56,3 % a tlači 50,8 %. Druhou je členenie podľa charakteru zdroja, ktoré používame v našich dlhodobých meraniach: štandardným médiám dôveruje 50,8 % respondentov a alternatívnym médiám 36,1 %. Ide o odlišnú analytickú kategorizáciu, ktorá sa obsahovo môže prekrývať s typmi médií (tlač, TV, rádio), keďže tak štandardné, ako aj alternatívne zdroje môžu fungovať v rôznych mediálnych formátoch. Rovnako ako v minulom roku, aj v roku 2025 sú štandardné médiá hodnotené ako dôveryhodnejšie než alternatívne. Najnižšiu mieru dôvery majú sociálne siete (33,7 %), ktoré si oproti minulému zberu v poradí vymenili pozíciu s alternatívnymi médiami.

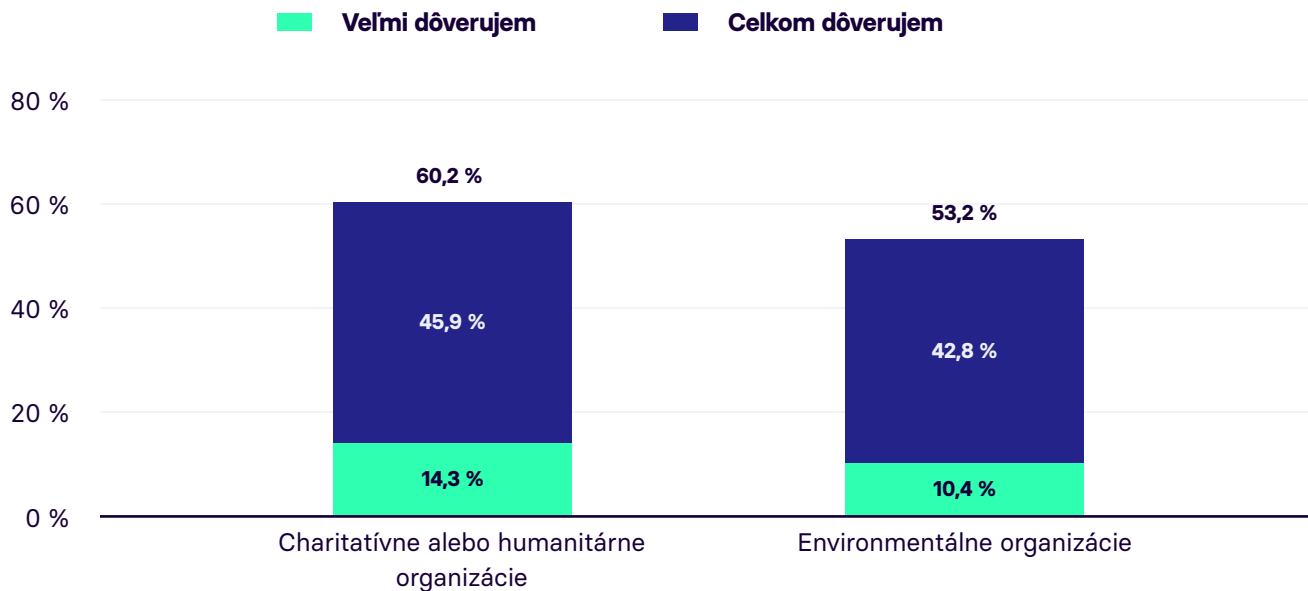
Z pohľadu vzdelania sa ukazuje prepojenie medzi úrovňou formálneho vzdelania a mediálnou dôverou, pričom najvýraznejšie sa tento vzorec prejavuje pri tzv. alternatívnych médiách. Tým výrazne častejšie dôverujú respondenti bez vysokoškolského vzdelania – napríklad až 41,7 % ľudí so základným vzdelaním, v porovnaní s 28,3 % respondentov s vysokoškolským vzdelaním.

Pri štandardných médiách sú rozdiely podľa vzdelania miernejšie. Respondenti s vysokoškolským vzdelaním im dôverujú len o niečo viac (52,8 %), zatiaľ čo respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou 48,5 %, bez maturity 53,6 % a respondenti so základným vzdelaním 45,8 %.

Tlači (50,3 %), rádiu (69,8 %), televízii (64,5 %) ale aj štandardným médiám (58,7 %) najviac veria respondenti v kategórii 65+. Tí zároveň najmenej veria sociálnym sieťam (16,71 % oproti až 63 % pri respondentoch v kategórii 18-24 rokov). Mladí (18-24 rokov) zároveň najviac veria aj alternatívnym médiám (45,2 %).

Mimovládne organizácie

Teraz vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.

Graf 12: Prehľad dôveryhodnosti mimovládnych organizácií v novembri 2025 podľa odpovedí na otázku: „Teraz Vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.“ (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

Charitatívne a humanitárne organizácie majú mieru dôvery 60,2 % a podiel veľmi vysokej dôvery na úrovni 14,3 %. Už v minulom roku sme si pritom všimli, že organizácie zamerané primárne na poskytovanie charitatívnej pomoci a služieb dosahujú vyššiu mieru dôvery než tie, ktoré sa orientujú na advokačné či aktivistické aktivity a otvorene vstupujú do verejných debát o hodnotách a politických otázkach.⁸¹ Predpokladáme, že tento rozdiel súvisí so spôsobom, akým sú tieto organizácie rámcované vo verejnom priestore. V momente, keď mimovládne organizácie vstupujú do názorových konfliktov s politickými aktérmi, stávajú sa súčasťou polarizovaných diskusií. Ako ukazujú aj naše predchádzajúce merania, politizácia má tendenciu oslabovať dôveryhodnosť inštitúcií bez ohľadu na ich pôvodné poslanie či reálne aktivity.⁸²

Z pohľadu veku sa pri charitatívnych a humanitárnych organizáciách neukazuje jednoznačný trend. Mierne vyššiu dôveru im síce vyjadruje kategória 65+ (63 %), no rozdiel oproti priemeru ostatných vekových skupín je relatívne malý – približne štyri percentuálne body (59,3 %). Ich legitimita je teda pomerne rovnomerne rozložená naprieč generáciami.

Nižšiu mieru dôvery v tejto skupine zaznamenávajú environmentálne organizácie – celkovo im dôveruje 53,2 % respondentov, pričom len 10,4 % uvádza veľmi vysokú mieru dôvery. Hoci ide stále o relatívne vysoké číslo v porovnaní s mnohými inými typmi inštitúcií, nižší podiel vysokej dôvery môže znamenať, že ich činnosť je častejšie vnímaná ako politicky alebo ideologicky kontroverzná. Túto hypotézu podporuje aj spôsob, akým sú environmentálne témy rámcované v domácej politickej diskusii – najmä v súvislosti s klimatickými politikami EÚ, ako je napríklad Zelená dohoda (Green Deal), ktoré sa opakovane stávajú predmetom ostrých politických konfliktov a polarizujúcej rétoriky. Takéto rámcovanie môže následne prispievať k tomu, že environmentálne organizácie sú vnímané ako súčasť širšieho ideologického sporu.⁸³

Z pohľadu veku environmentálnym organizáciám najviac dôverujú respondenti vo veku 18–24 rokov (59,6 %). To môže súvisieť s vyššou environmentálnou citlivosťou mladých ľudí a silnejšou expozíciou klimatickým témam v školskom prostredí či na sociálnych sieťach. Najnižšia dôvera sa objavuje vo vekovej kategórii 55 – 64 rokov (48 %), čo môže odrážať aj ekonomické obavy z environmentálnych politík. Z hľadiska vzdelania environmentálnym organizáciám najviac dôverujú ľudia s vysokoškolským vzdelaním (57,7 %), zatiaľ čo medzi respondentmi bez vysokoškolského vzdelania sa dôvera pohybuje okolo 50 %. Tento rozdiel môže súvisieť s vyššou mierou povedomia a väčšou orientáciou na globálne témy medzi vysokoškolsky vzdelanými skupinami.

**Environmentálnym organizáciám najviac veria mladí,
zatiaľ čo najmenej im veria ľudia medzi 55 – 64 rokov,
pravdepodobne kvôli ekonomickým obavám
z environmentálnych politík.**

81 Pozri Trendy [ne]dôvery 2025 (str. 24); Gloss, H. Kosnáč, P. & Cigánková, V. Trendy [ne]dôvery 2025, DEKK Inštitút, April 2025, str. 24: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2025/06/dekk-report-trendy-nedoverly-2025-rev2.pdf>

82 Gloss, H. Kosnáč, P. & Cigánková, V. Trendy [ne]dôvery 2025, DEKK Inštitút, April 2025, str. 24: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2025/06/dekk-report-trendy-nedoverly-2025-rev2.pdf>

83 Analytik Chabada pre SME: „Máme strany, ktoré viac podporujú ochranu klímy, ktoré aj viac cielia na toto voličstvo, vidíme to skôr na strane opozície. Potom tu máme strany, ktoré viac cielia na ľudí, ktorým sa s touto témou spájajú skôr obavy a vnímajú Green Deal ako diktát Bruselu“ zdroj: Chabada, Tomáš, a Jan Krajhanzl. 2025. „Skúmali postoje Slovákov ku klíme: Green Deal je blbý názov, ľahšie by sa obhajovala sebestačná Európa.“ SME, 14. októbra 2025, Dostupné: <https://www.sme.sk/domov/c/skumali-vztah-lu-di-ku-klime-green-deal-je-blby-nazov-lahsie-by-sa-obhajovala-sebestacna-europa>

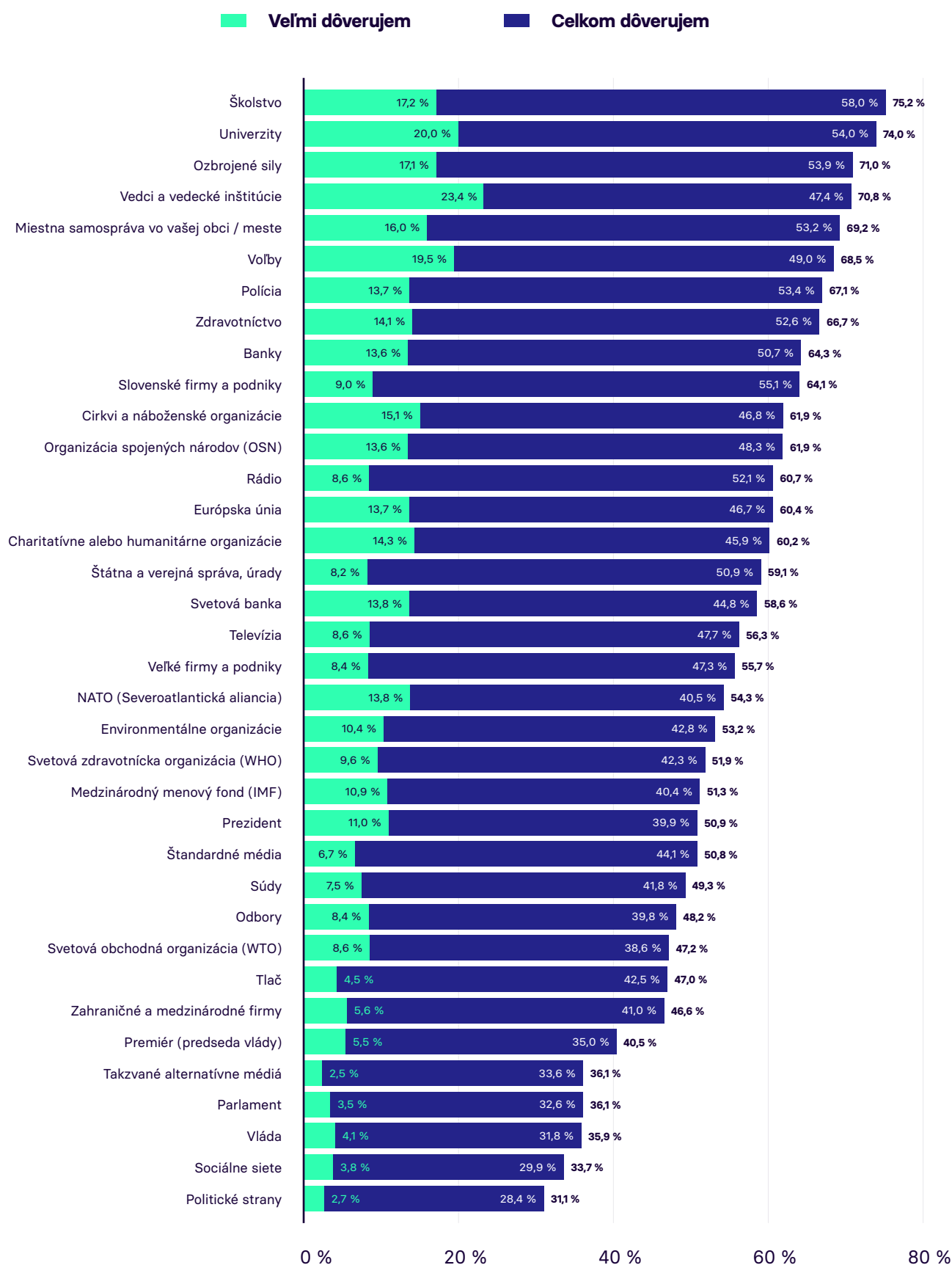
PREHLAD DÔVERY VO VŠETKY MERANÉ INŠTITÚCIE

Teraz vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.

Poradie	Inštitúcia	Veľmi dôverujem	Celkom dôverujem	Spolu
1	Školstvo	17,2 %	58,0 %	75,2 %
2	Univerzity	20,0 %	54,0 %	74,0 %
3	Ozbrojené sily	17,1 %	53,9 %	71,0 %
4	Vedci a vedecké inštitúcie	23,4 %	47,4 %	70,8 %
5	Miestna samospráva vo vašej obci / meste	16,0 %	53,2 %	69,2 %
6	Voľby	19,5 %	49,0 %	68,5 %
7	Polícia	13,7 %	53,4 %	67,1 %
8	Zdravotníctvo	14,1 %	52,6 %	66,7 %
9	Banky	13,6 %	50,7 %	64,3 %
10	Slovenské firmy a podniky	9,0 %	55,1 %	64,1 %
11	Cirkvi a náboženské organizácie	15,1 %	46,8 %	61,9 %
12	Organizácia spojených národov (OSN)	13,6 %	48,3 %	61,9 %
13	Rádio	8,6 %	52,1 %	60,7 %
14	Európska únia	13,7 %	46,7 %	60,4 %
15	Charitatívne alebo humanitárne organizácie	14,3 %	45,9 %	60,2 %
16	Štátna a verejná správa, úrady	8,2 %	50,9 %	59,1 %
17	Svetová banka	13,8 %	44,8 %	58,6 %
18	Televízia	8,6 %	47,7 %	56,3 %
19	Veľké firmy a podniky	8,4 %	47,3 %	55,7 %
20	NATO (Severoatlantická aliancia)	13,8 %	40,5 %	54,3 %
21	Environmentálne organizácie	10,4 %	42,8 %	53,2 %
22	Svetová zdravotnícka organizácia (WHO)	9,6 %	42,3 %	51,9 %
23	Medzinárodný menový fond (IMF)	10,9 %	40,4 %	51,3 %
24	Prezident	11,0 %	39,9 %	50,9 %
25	Štandardné médiá	6,7 %	44,1 %	50,8 %
26	Súdy	7,5 %	41,8 %	49,3 %
27	Odbory	8,4 %	39,8 %	48,2 %
28	Svetová obchodná organizácia (WTO)	8,6 %	38,6 %	47,2 %
29	Tlač	4,5 %	42,5 %	47,0 %
30	Zahraničné a medzinárodné firmy	5,6 %	41,0 %	46,6 %
31	Premiér (predseda vlády)	5,5 %	35,0 %	40,5 %
32	Takzvané alternatívne médiá	2,5 %	33,6 %	36,1 %
33	Parlament	3,5 %	32,6 %	36,1 %
34	Vláda	4,1 %	31,8 %	35,9 %
35	Sociálne siete	3,8 %	29,9 %	33,7 %
36	Politické strany	2,7 %	28,4 %	31,1 %

Tabuľka 7: Prehľad dôveryhodnosti všetkých meraných inštitúcií podľa odpovedí na otázku: „Teraz Vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.“ (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

Teraz vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.

Graf 13: Prehľad dôveryhodnosti všetkých meraných inštitúcií podľa odpovedí na otázku: „Teraz Vám budem postupne menovať rôzne inštitúcie. Pre každú z nich mi, prosím, povedzte, nakoľko jej dôverujete.“ (Zdroj: Agentúra FOCUS pre DEKK Inštitút, 2025)

HISTORICKÉ PRÍČINY NÍZKEJ DÔVERY – STRUČNÝ PREHĽAD

Obnova horizontálnej aj vertikálnej dôvery je komplexný a dlhodobý proces, ktorý musí zohľadňovať historické aj aktuálne faktory vplývajúce na stav dôvery na Slovensku. Autorka knihy *Fenomén spoločenskej dôvery na Slovensku* (2022) Dr. Marianna Mrva konštatuje:

Možných zdrojov nedôvery dnešných dospelých by sme mohli nájsť niekoľko, tak medzi kultúrnymi faktormi, ako aj medzi skúsenosťami, ktoré mohli získať v poslednom období. Komunistický režim, v ktorom sa väčšina dnešných dospelých socializovala, bol známy tým, že živil nedôveru medzi ľuďmi a využíval ju vo svoj prospech ako politický nástroj. V dôsledku toho sa v tomto období vytvorili paralelné svety: malé, súdržné komunity na jednej strane, v rámci ktorých fungovali vzájomná pomoc, lojalita a dôvera, a na druhej strane svet mimo týchto komunít, ktorý charakterizovali ostražitosť a nedôvera. Opatrnosť v styku s cudzími ľuďmi sa osvojovala v procese socializácie, ale v mnohých prípadoch vyplývala aj z priamej osobnej skúsenosti.

Posttransformačné obdobie prinieslo veľké množstvo zmien, mnohé z nich však takisto nepriali spoločenskej dôvere. Napríklad oslabený štát nebol schopný vynucovať dodržiavanie pravidiel hry počas privatizácie štátneho majetku, čo mnohým umožnilo zbohatnúť nečestným spôsobom. Na druhej strane však široká vrstva obyvateľstva pociťovala sklamanie a nadobudla dojem, že nový systém praje iba špekulantom. Frustráciu z nerovností v spoločnosti ďalej zvyšovala previazanosť politiky a mafie, ktorá charakterizovala toto obdobie. V tomto čase

navyše eskalovali aj etnické konflikty, ktoré taktiež neprispievali k dobrej atmosfére v spoločnosti.

Po „divokých“ deväťdesiatych rokoch sa síce mnohé tieto spoločenské javy konsolidovali, zavedené ekonomické reformy priniesli prudký nárast nezamestnanosti, ktorá začala opäť klesať až po niekoľkých rokoch. Ekonomické a spoločenské zmeny uskutočnené v tomto období síce napomohli k prijatiu Slovenska do EÚ a NATO a k postupnému rastu životnej úrovne, no prebiehajúca globalizácia urýchlila aj atomizáciu a individualizáciu spoločnosti.

Postupný rozpad miestnych komunít v dôsledku sťahovania, dochádzania za prácou, celkového väčšieho pohybu obyvateľstva a nárastu rôznorodosti životných štýlov mnohým priniesol do života nový typ neistoty. Navyše štát neslúžil ako spoľahlivá opora v novej situácii. Na jednej strane reagoval na nové výzvy oneskorene a nepružne, na druhej strane bol naďalej poznačený klientelizmom a korupciou. Bez opory štátnych štruktúr ľudia mohli nadobudnúť dojem, že sa musia spoliehať na seba a vybudovať si vlastné obranné mechanizmy. A podobne ako počas komunizmu, aj v čase nových podôb neistôt, ktoré priniesol posttransformačný vývoj, mohla byť týmto obranným mechanizmom nedôvera.⁸⁴

84 Mrva, M., Fenomén spoločenskej dôvery na Slovensku, Sociologický ústav SAV, 2022, s. 113 – 116.

Z českej perspektívy sa na podobnú tému zamýšľa sociologička Markéta Sedláčková:

Jak bylo několikrát připomenuto, proměna zvyků, mentalit jakož i kultury důvěry je dlouhodobým procesem, který nemůže být završen v řádu několika málo let. Český sociolog Ivo Možný v úvaze nad situací důvěry v české společnosti na sklonku devadesátých let poukazoval na příklad izraelského národa, který musel Mojžíš vodit čtyřicet let po poušti, aby do zaslíbené země přivedl jenom ty, kteří už nebyli pošpiněni otroctvím. Česká společnost si v jistém smyslu prošla více než čtyřicetiletým otroctvím totalitního režimu, který ji „očistoval“ od předchozích návyků a ustavených hodnot, mimo jiné také od jisté kultury důvěry. Dnes musíme konstatovat, že očistný proces byl nadmíru úspěšný, neboť svobodné uspořádání společnosti vyplavuje mnohé komunismem zakořeněné návyky na povrch a ukazuje se, v kolika oblastech společnosti chybí

důvěra, tak potřebná pro budoucí vývoj. Jak je patrné, do „země vyvolené“ se nedá přejít rovnou z otroctví, období pouště se nedá jednoduše přeskočit. Pravděpodobně tedy nemá cenu očekávat, že „z toho budeme za pár let venku“. Spíše bychom se měli přestat ohlížet zpět, stýskat si na tíhu „dědictví komunismu“ a „bolesti transformace“, a místo toho se začít s důvěrou aktivně podílet na utváření naší společnosti. S největší pravděpodobností nás nějaké ty roky „chození po poušti“ ještě čekají, ale tentokrát si zaslíbenou zemi musíme postavit sami, neboť na nikom jiném bychom to z vlastní zkušenosti už nechávat neměli. Ve složitých a nejistých podmínkách pozdně moderní doby k tomu bude zapotřebí notné dávky důvěry nejen v sebe, v druhé, v naší společnost, ale i v celý globalizující se svět.⁸⁵

Faktory, ktoré dôveru v našej spoločnosti ovplyvňovali v minulosti, zmeniť nevieme. Je však potrebné, aby sme ich poznali. Zároveň potrebujeme identifikovať faktory, ktoré prispievajú k jej rastu či oslabovaniu v súčasnosti. Doterajšia literatúra nám pomáha pochopiť rôzne príčiny ako napríklad korupcia, podozrenie z prepojenia politických špičiek na organizovaný zločin, nepotizmus, nezávislosť súdnictva, reálna schopnosť vlád dosahovať výsledky či dopady ekonomických alebo iných kríz. Avšak to, čo formuje dôveru v konkrétnej spoločnosti, sa mení v závislosti od kontextu, regionálnych špecifik či spoločenských vrstiev. Preto na úrovni štátu potrebujeme kultúru strategického zberu a analýzy relevantných dát. Vďaka ich pravidelnému zberu budeme lepšie rozumieť vývoju spoločnosti na Slovensku a bude možné identifikovať hierarchiu faktorov, ktoré vplyvajú na dôveru a kohéziu na Slovensku. Následne vieme cez ďalšie – už viac fokusované prieskumy – detailnejšie analyzovať najviac problematické faktory, ktoré budú môcť relevantní aktéri riešiť a prispieť tak k obnove horizontálnej aj vertikálnej dôvery v našej spoločnosti.

85 Sedláčková, M. (2012): Důvěra a demokracie. Přehled sociologických teorií důvěry od Tocquevillo po transformaci v postkomunistických zemích. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, s. 239.

ZAOSTRENÉ: SLOVENSKO A MLADÍ DOSPELÍ. RELATIONSHIP STATUS: IT'S COMPLICATED

„Zem sme nezdedili po našich predkoch, máme ju požičanú od našich detí“ – to je citát, ktorý sa často pripisuje niekoľkým známym autorom. Príslovie nám pripomína, že nie sme vlastníkami, ale správcami zeme či krajiny. Podobne by sme mohli prenesene na náš kontext povedať, že „Slovensko nám nepatrí, máme ho požičané od budúcej generácie a tá si o pár rokov uvedomí to isté vo vzťahu k ďalšej generácii.“ Trefne to zachytáva vzťah, ktorý by sme mali mať voči Slovensku a ďalším generáciám, ktoré v ňom budú žiť. Ak niečo nemáme ako vlastníci, ale ako správcovia, našou povinnosťou nie je to spotrebovať, ale odovzdať v rovnakom, alebo lepšom stave, ako sme to dostali my. Aký je teda náš postoj k zodpovednosti smerom k našim mladým, ktorým raz „odovzdávame“ Slovenskú republiku? Vo verejnom diskurze totiž pravidelne zaznievajú témy spojené s mierou odchodov mladých ľudí za štúdiom na zahraničné školy alebo za lepšou kariérou. Komu teda odovzdáme Slovensko ak nám mladí odídu?

Podľa údajov Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky odchádza aktuálne každoročne zo Slovenska približne 19,6 % maturantov.⁸⁶ Väčšinou ide o tých najšikovnejších maturantov: napríklad v roku 2024 v zahraničí študovalo až 39 % z top maturantov zo slovenčiny. Pri matematike je číslo ešte vyššie: až 61 % top maturantov z matematiky študovalo v roku 2024 v zahraničí.⁸⁷ Je možné, že nám tak odchádzajú budúci vedci, inovátori, podnikatelia, doktori, umelci, remeslníci aj dôstojníci. Najmä ak nedokážeme študentov prilákať späť, znamená to, že nám odchádza náš motor krajiny. Práve talent bude totiž kľúčový pre budúcu konkurencieschopnosť Európy. Francúzsky prezident Emmanuel Macron dokonca odkázal vedcom pôsobiacim v USA: „Ak nesúhlasíte s Trumpom, prídte do Francúzska.“⁸⁸ Talent je budúcnosť. Naopak na Slovensku patríme k 3. miestu v rámci EÚ a k 12. vo svete s najvyšším podielom vysokoškolákov v zahraničí.⁸⁹

Štúdium v zahraničí samo o sebe nie je problém, ten z pohľadu rozvoja Slovenska nastáva až vtedy, keď sa slovenskí študenti rozhodnú ostať v cudzine a svoje talenty a potenciál rozvíjajú tam a nie doma. Ako uvádza Inštitút vzdelávacej politiky (IVP) Ministerstva školstva vo svojej analýze „Odliv mozgov III: Vráť mi tie hviezdy“ z roku 2025: *Na základe analýzy unikátnych administratívnych údajov sme zistili, že z maturantov z rokov 2012 až 2015, ktorí absolvovali celé vysokoškolské štúdium v zahraničí, sa na Slovensko do roku 2022 vrátilo približne 40 %.* Čo predstavuje oveľa vyššie číslo ako eviduje napríklad Škandinávia ale aj iné krajiny v rámci OECD.

S istou mierou zjednodušenia možno považovať mieru návratnosti slovenských študentov zo zahraničných univerzít späť na Slovensko za jeden z indikátorov atraktívnosti našej krajiny pre jej budúcu generáciu občanov. Ak by totiž bola motiváciou ich rozhodnutia študovať v zahraničí len nižšia kvalita slovenských vysokých škôl, teoreticky by sme mali evidovať návrat 100 % našich mladých ľudí hneď po ukončení ich štúdia v zahraničí. To sa, žiaľ, nedeje, preto je v našom záujme lepšie porozumieť hlavným faktorom, ktoré súvisia s nižšou ochotou vrátiť sa na Slovensko. V DEKK Inštitúte sme presvedčení, že najskôr potrebujeme poznať realitu, až potom vieme prinášať skutočne efektívne návrhy

86 Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky: [Odliv mozgov: kľúčové indikátory vývoja odchodu maturantov zo Slovenska za vysokoškolským štúdiom v zahraničí](#)

87 Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky: [Brain drain – Odliv mozgov](#)

88 [www.teraz.sk](#) (5. 2. 2017). [Macron vedcom z USA: Ak nesúhlasíte s Trumpom, prídte do Francúzska](#)

89 *Ibidem*

na jej zlepšenie. Cieľom prípadových štúdií o mladých, ktoré uverejňujeme v rámci našich každoročnej štúdie *Trendy [ne]dôvery*, preto nie je „plakať nad rozliatym mliekom“, ale jasne pomenovať faktory, ktoré veľkú časť šikovných mladých ľudí zo Slovenska motivujú našu krajinu opustiť – často na dlhý čas, resp. na celý život. A zároveň je vysoko pravdepodobné, že tie faktory, ktoré našich mladých ľudí motivujú odísť resp. odrádzajú vrátiť sa domov, budú vnímané ako dôležité pre kvalitný život aj zo strany ich rovesníkov žijúcich na Slovensku.

Na jeseň 2025 DEKK Inštitútu v spolupráci s Ústavom etnológie a sociálnej antropológie Slovenskej akadémie vied realizoval na Slovensku Svetový výskum hodnôt (World Values Survey), ktorý cez štandardizovaný dotazník skúma práve hodnoty a postoje respondentov v takmer 100 krajinách sveta. Išlo o reprezentatívny výskum na dospelú populáciu a nižšie prinášame stručný prehľad vybraných odpovedí slovenských respondentov z vekovej kohorty 18 – 24 rokov (N = 103).⁹⁰ Takto „vyfiltrované“ údaje zamerané len na jednu vekovú kohortu už nemožno považovať za reprezentatívne, avšak stále ponúkajú podnetný vhľad do hodnotového sveta mladých dospelých v našej spoločnosti:

Na tejto obrazovke sú tri základné druhy postojov k spoločnosti, v ktorej žijeme. Vyberte, prosím, ten, ktorý najlepšie vystihuje váš vlastný názor?

Spôsob akým funguje celá naša spoločnosť sa musí radikálne zmeniť, a to sa dá iba revolúciou.	8,5 %
Naša spoločnosť sa musí postupne zlepšovať reformami.	58,9 %
Našu súčasnú spoločnosť treba statočne brániť proti všetkým podvratným silám.	22,5 %

Keď zoberiete do úvahy všetky okolnosti, ako ste v súčasnosti spokojný(á) - ... So svojím životom vo všeobecnosti? [Škála 1 – 10]

Nespokojný(á) (1 – 4)	6,4 %
Niekde v strede (5 – 6)	16,4 %
Spokojný(á) (7 – 10)	77,1 %

Všeobecne povedané, povedali by ste, že väčšine ľudí sa dá dôverovať, alebo že je potrebné byť v styku s ľuďmi veľmi ostražitý?

Väčšine ľudí sa dá dôverovať	24,6 %
Treba byť veľmi ostražitý	75,4 %

⁹⁰ Za zmienku stojí skutočnosť, že zber údajov prebiehal v novembri 2025, a zúčastnili sa ho len respondenti zo Slovenskej republiky, čiže výskum nevedel zachytiť postoje mladých ľudí, ktorí už zijú, resp. študujú v zahraničí a teda je možné, že niektoré otázky tak majú menej „kritické“ výsledky, pretože na ne odpovedali mladí, ktorí ostali žiť na Slovensku. Dopočet do 100 % pri každej otázke predstavujú respondenti, ktorý na danú otázku neodpovedali, resp. nevedeli odpovedať.

Mohli by ste, prosím, povedať, ktorý z cieľov tejto krajiny považujete za najdôležitejší?

Vysoká úroveň hospodárskeho rastu	38,7 %
Zabezpečenie silných obranných síl tejto krajiny	19,4 %
Zabezpečiť, aby sa všetci mohli viac zapojiť do rozhodovania, ako fungujú veci v ich práci a v komunitách, kde žijú	33,7 %
Snaha o skrášlenie našich miest a krajiny	6,2 %

Mohli by ste, prosím, povedať, ktorý z cieľov tejto krajiny považujete za najdôležitejší?

Udržiavanie poriadku v krajine	26,1 %
Poskytnutie väčšieho vplyvu ľuďom na dôležité vládne rozhodnutia	21,0 %
Boj proti rastúcim cenám	44,5 %
Ochrana slobody prejavu	8,4 %

Teraz by som bol(a) rada, ak by ste mi povedali svoje názory na rôzne témy. (Škála 1 – 10)

Z dlhodobej perspektívy väčšinou tvrdá práca prináša lepší život (1 – 4)	36,9 %
(5 – 6)	27,1 %
Tvrdá práca sama o sebe neprináša úspech. Ten je skôr vecou šťastia a stykov (7 – 10)	30,3 %

Podľa vás, ako veľmi umožňuje politický systém vo vašej krajine ľuďom ako vy, ovplyvňovať činnosť vlády?

Celkom dost	7,6 %
Niekedy	30,2 %
Veľmi málo	26,8 %
Vôbec	32,7 %

Na škále od 1 do 10, kde „1“ znamená „vôbec nie som spokojný“ a „10“ znamená „úplne spokojný“, ako ste spokojný s tým, ako v súčasnosti funguje politický systém vo vašej krajine?

Nie som spokojný/á (1 – 4)	28,1 %
(5 – 6)	49,7 %
Som spokojný/á	22,2 %

Opíšem rôzne typy politických systémov a opýtam sa vás, čo si myslíte o každom z nich ako o spôsobe riadenia tejto krajiny.

Silný vodca, ktorý sa nemusí obťažovať s parlamentom a voľbami

Veľmi dobré	1,7 %
Pomerne dobré	23,9 %
Pomerne zlé	34,2 %
Veľmi zlé	38,2 %

Demokratický politický systém

Veľmi dobré	39,6 %
Pomerne dobré	41,6 %
Pomerne zlé	10,7 %
Veľmi zlé	4,8 %

Ktoré z nasledujúcich tvrdení je vám osobne najbližšie?

Demokracia je vždy lepšia ako akýkoľvek iný typ vlády	61,5 %
Za určitých okolností môže byť autoritárska vláda lepšia ako demokratická	15,7 %
Pre ľudí ako som ja nezáleží na tom, či máme demokratický alebo nedemokratický režim	20,7 %

Moja krajina je rozdelená medzi skorumpované elity a obyčajných občanov

Silne súhlasím + súhlasím	74,5 %
Silne nesúhlasím + nesúhlasím	22,7 %

Ako veľmi ste hrdý na to, že ste Slovák / Slovenka?

Veľmi hrdý/á	29,0 %
Celkom hrdý/á	49,3 %
Nie veľmi hrdý/á	15,7 %
Vôbec nie hrdý/á	1,9 %

Myslíte si, že slovenská spoločnosť sa v súčasnosti uberá:

Úplne správnym smerom	0 %
Skôr správnym smerom	39,9 %
Skôr nesprávnym smerom	41,3 %
Úplne nesprávnym smerom	13,2 %

Ako sa podľa Vás žilo ľuďom na Slovensku za socializmu v porovnaní so súčasnosťou?

Určite lepšie + oveľa lepšie + skôr lepšie	35,5 %
Skôr horšie + oveľa horšie + určite horšie	38,6 %

Chcete, aby Slovensko civilizačne a geopoliticky patrilo...?

Na Západ	50,6 %
Niekde medzi Východ a Západ	31,7 %
Na Východ	5,9 %

Nakoľko je podľa vás naša krajina v súčasnosti rozdelená v kľúčových spoločenských otázkach?

Vôbec nie je rozdelená	0 %
Trochu rozdelená	20,1 %
Stredne rozdelená	39,4 %
Veľmi rozdelená	30,9 %
Extrémne rozdelená	7,6 %

Nakoľko je podľa vás pravdepodobné, že naša krajina bude schopná prekonať svoje ideologické rozpory a nedostatok zhody v kľúčových otázkach?

Nikdy k tomu nedôjde (nikdy ich neprekoná)	4,4 %
Je to veľmi nepravdepodobné	8,1 %
Je to nepravdepodobné	29,9 %
Ani pravdepodobné, ani nepravdepodobné	31,4 %
Je to pravdepodobné	18,3 %
Je to veľmi pravdepodobné	7,0 %
Určite sa to stane (určite ich prekoná)	0 %
Ideologické rozpory a nedostatok zhody v kľúčových otázkach nie sú v našej krajine problémom	1,0 %

Z odpovedí respondentov je zrejmé, že na Slovensku vyrastá generácia mladých dospelých, ktorí majú k Slovensku pozitívny vzťah (78,3 %) a veľká časť z nich si váži demokraciu (81,2 %) a dôveruje reformám ako efektívnemu spôsobu na riešenie spoločenských problémov (58,9 %). Zároveň však z dát vidíme, že významná skupina mladých ľudí nemá dojem, že by mala reálnu možnosť ovplyvňovať riadenie krajiny (59,4 %) a až tri štvrtiny súhlasia s tvrdením, že Slovensko je rozdelené medzi skorumpované elity a obyčajných občanov (74,5 %). Viac ako polovica si zároveň myslí, že slovenská spoločnosť sa neuberá správnym smerom (54,5 %). Tieto výhrady nevyriešime jednou či dvomi reformami. Bude si to vyžadovať dlhodobú stratégiu a sériu opatrení pre budúcnosť Slovenska a jeho mladých občanov. Je však v našom záujme nesklamať mladých ľudí, ktorí Slovensku veria, a zároveň systematicky pracovať na tom, aby sme pre Slovensko získali aj tých pochybujúcich či takých, ktorí už nepočítajú s návratom domov. Totiž ako hovorí ľudová múdrosť: „Spoločnosť prekvitá, keď starci sadia stromy vediac, že v ich tieni nebudú nikdy sedieť.“

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Aktuality.sk. (22. 10. 2025). SaS kritizuje rezort vnútra, že chce nakúpiť 50 luxusných áut za 5,1 milióna eur. Dostupné: <https://www.aktuality.sk/fotogaleria/lGbj7qy/sas-kritizuje-rezort-vnutra-ze-chce-nakupit-50-luxusnych-aut-za-51-miliona-eur/1/>

Bardsley, A., Chen, A., Owens, R., Gluckman, P., Spoonley, P., (2021). Societal resilience and cohesion: identifying contributing factors and their interactions, The University of Auckland & Koi Tū: The Centre for Informed Futures, Dostupné: <https://informedfutures.org/wp-content/uploads/2023/10/Koi-Tu-Societal-Resilience.pdf>

Bell, J., Poushter, J., Fagan, M., Kent, N., & Moncus, J. J. (2020, September 21). United Nations and World Health Organization receive positive ratings across most countries. Pew Research Center. Dostupné: <https://www.pewresearch.org/global/2020/09/21/united-nations-and-world-health-organization-receive-positive-ratings-across-most-countries/>

Bless, H. – Schwarz, N. (2010). Mental Construal and the Emergence of Assimilation and Contrast Effects: The Inclusion/Exclusion Model. In: *Advances in Experimental Social Psychology*. (Ed. Mark P. Zanna). Academic Press. [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(10\)42006-7](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(10)42006-7)

Charron, N., Rothstein, B. (2016). Does education lead to higher generalized trust? The importance of quality of government. In *International Journal of Educational Development*. Volume 50, 59–73, <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2016.05.009>

Cigáneková, V. & Kosnáč, P. How to Restore Trust in Government in V4 Countries, CEDMO, 17. 10. 2023, Dostupné: <https://cedmohub.eu/how-to-restore-trust-in-government-in-v4-countries/>

Delhey, J., Boehnke, K., Dragolov, G., Ignácz, Z. S., Larsen, M., Lorenz, J., & Koch, M. (2018). Social Cohesion and Its Correlates: A Comparison of Western and Asian Societies. *Comparative Sociology*, 17(3–4), 426–455. Dostupné: <https://doi.org/10.1163/15691330-12341468>

Denník N. (11. 12. 2025). V parlamente došlo k fyzickým konfliktom počas rokovania o zmenách týkajúcich sa Úradu na ochranu oznamovateľov. Dostupné: <https://dennikn.sk/minuta/5023366/>

Denník N. (3. 11. 2025). Úradníčka Borošová, ktorú prepustili od Šimkovičovej: Tak veľa odchodov sa neda udržať. Dostupné: <https://dennikn.sk/4946282/uradnicka-borosova-ktoru-prepustili-od-simkovicovej-tak-vela-odchodov-sa-neda-udrzat/>

Denník SME. (14. 10. 2025). Skúmali postoj Slovákov ku klíme: Green Deal je blbý názov, ľahšie by sa obhajovala sebestačná Európa. Dostupné: <https://www.sme.sk/domov/c/skumali-vztah-ludi-ku-klime-green-deal-je-blby-nazov-lahsie-by-sa-obhajovala-sebestacna-europa>

Glaeser, E. et al. (2000). Measuring Trust. *The Quarterly Journal of Economics*. 115. 811–846. 10.1162/003355300554926. <https://laibson.scholars.harvard.edu/publications/measuring-trust>

Gloss, H. Kosnáč, P. & Cigáneková, V. (2025). Trendy [ne]dôvery 2025. DEKK Inštitút. Dostupné: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2025/06/dekk-report-trendy-nedover-y-2025-rev2.pdf>

Grande, E., & Saldivia Gonzatti, D. (2025). A revolt of the distrustful? Political trust, political protest and the democratic deficit. *Journal of European Public Policy*, 1–29. Dostupné: <https://doi.org/10.1080/13501763.2024.2447457>

Heilmann, A., Mehay, A., Lodder, A., Box, L., Brand, A., Butt, J., Crawford, M. J., Hoare, Z., Karlsen, S., Kelly, Y., Manning, K., Ramchandani, P., Suldecki, G., Weaver, T., & Watt, R. G. (2025). Neighbourhood belonging, social cohesion, and mental wellbeing of children and parents in an ethnically diverse community sample in England. *BMC public health*, 25(1), 4403. <https://doi.org/10.1186/s12889-025-25433-x>

Inglehart, R., C. Haerpfer, A. Moreno, C. Welzel, K. Kizilova, J. Diez-Medrano, M. Lagos, P. Norris, E. Ponarin & B. Puranen et al. (eds.). 2014. World Values Survey: Round Six – Country-Pooled Datafile Version: <https://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV6.jsp>. Madrid: JD Systems Institute.

Inglehart, R., C. Haerpfer, A. Moreno, C. Welzel, K. Kizilova, J. Diez-Medrano, M. Lagos, P. Norris, E. Ponarin & B. Puranen et al. (eds.). 2018. World Values Survey: Round Two – Country-Pooled Datafile. Madrid, Spain & Vienna, Austria: JD Systems Institute & WVSA Secretariat. doi.org/10.14281/18241.4. Q94

Kosnáč, P., – Gloss, H. (2023). Trendy [ne]dôvery 2023. DEKK Inštitút: Bratislava. Dostupné: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2023/09/dekk-report-trendy-nedover-y-2023-web.pdf>

Kosnáč, P. – Gloss, H. (2023) Trendy (ne)dôvery na Slovensku, In: Súdržnosť na Slovensku: Čo drží krajinu pokope a na čom sa rozpadá? (Eds. Kosnáč, P. – Gloss, H.). Bratislava. DEKK Inštitút.

Kosnáč, P. et al. (2024). Polarizácia a atentát. DEKK Inštitút. Dostupné: <https://www.dekk.institute/wp-content/uploads/2024/05/polarizacia-a-atentat-sk.pdf>

Licher, A., Loeffler, M., Sieglach, S., The Long-Term Costs of Government Surveillance: Insights from Stasi Spying in East Germany, *Journal of the European Economic Association*, Volume 19, Issue 2, April 2021. Dostupné: <https://academic.oup.com/jeea/article/19/2/741/5823502>

McCoy, J., Rahman, T., & Somer, M. (2018). Polarization and the Global Crisis of Democracy: Common Patterns, Dynamics, and Pernicious Consequences for Democratic Polities. *American Behavioral Scientist*, 62(1), 16-42. Dostupné: <https://doi.org/10.1177/0002764218759576>

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. (27. 6. 2025). Ministerstvo obrany SR predstavilo projekt Národné obranné sily. Dostupné: <https://www.mosr.sk/56755-sk/ministerstvo-obrany-sr-predstavilo-projekt-narodne-obranne-sily/>

Mrva, M. (2022). Fenomén spoločenskej dôvery na Slovensku, Sociologický ústav SAV.

Muller, E. N., Jukam, T. O., & Seligson, M. A. (1982). Diffuse Political Support and Antisystem Political Behavior: A Comparative Analysis. *American Journal of Political Science*, 26(2), 240–264. Dostupné: <https://doi.org/10.2307/2111038>

Národná banka Slovenska. 2025. Ekonomický a menový vývoj. Dostupné: <https://nbs.sk/dokument/5392fc09-d9f1-4e1a-8f73-9afc6fe32751/stiahnut?force=false>

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku. (3. 11. 2025) Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, Prehľad zmien školských zákonov. Dostupné: <https://www.ozskolstva.sk/sk/Aktuality/udalosti-oznamy/prehľad-zmien-skolskych-zakonov.alej>

OECD (2017), OECD Guidelines on Measuring Trust, OECD Publishing, Paris, Dostupné: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-guidelines-on-measuring-trust_9789264278219-en.html

OECD. Trust in government. OECD, Dostupné: <https://www.oecd.org/en/topics/trust-in-government.html>

OECD. (2021). An updated OECD framework on drivers of trust in public institutions to meet current and future challenges. Dostupné: https://www.oecd.org/en/publications/an-updated-oecd-framework-on-drivers-of-trust-in-public-institutions-to-meet-current-and-future-challenges_b6c5478c-en.html

OECD. (2020). OECD Skills Strategy Slovak Republic: Assessment and Recommendations. Paris: OECD Publishing. Dostupné: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/03/oecd-skills-strategy-slovak-republic_48013d82/bb688e68-en.pdf

Ortiz-Ospina, E. et al., (2024). Trust. Our World In Data. Dostupné: <https://ourworldindata.org/trust>

Pew Research Centre. (1. 12. 2025). Where most people trust others and where they don't around the world. Dostupné: <https://www.pewresearch.org/?p=281479>

Pravda. (10. 2. 2026). Slovensko si v rebríčku vnímania korupcie pohoršilo o dve miesta. Dostupné: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/785573-slovensko-si-v-rebricku-vnimania-korupcie-pohorsilo-o-dve-miesta/>

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť. (2025). Hodnotenie Rozpočtu verejnej správy na roky 2026-2028. Dostupné: <https://www.rrz.sk/dodatok-k-hodnoteniu-rozpocetu-verejnej-spravy-na-roky-2026-az-2028/>

RTVS. (15. 6. 2025). P. Pellegrini upozornil na polarizáciu spoločnosti, ktorá sa stala nástrojom politikov. K pokoju musí prispieť každý občan. Dostupné: <https://spravy.stvr.sk/2025/06/sledujte-nazivo-exkluzivny-rozhovor-s-prezidentom-p-pellegrinim-pri-prilezitosti-prveho-vyrocia-od-jeho-inauguracie/>

Sedláčková, M. (2012): Důvěra a demokracie. Přehled sociologických teorií důvěry od Tocquevillo po transformaci v postkomunistických zemích. Praha: Sociologické nakladatelství SLON.

Seligman, A. (1997). The problem of Trust. New Jersey. Princeton University Press.

Shanto Iyengar, Gaurav Sood, Yphtach Lelkes, Affect, Not Ideology: A Social Identity Perspective on Polarization, *Public Opinion Quarterly*, Volume 76, Issue 3, Fall 2012, Pages 405–431, <https://doi.org/10.1093/poq/nfs038>

Simmel, G., (2004). The philosophy of money, *The Philosophy of Money*. London. Routledge.

STEM. (8. 10. 2025). Bezmála dvě třetiny českého obyvatelstva si myslí, že většině lidí nelze důvěřovat. Dostupné: <https://www.stem.cz/bezmala-dve-tretiny-ceskeho-obyvatelstva-si-mysli-ze-vetsine-lidi-nelze-duverovat/>

Svolik, M. (2019). Polarization Versus Democracy. *Journal of Democracy*, 30, (3) (July 2019). 20-32. Dostupné: <https://www.journalof-democracy.org/articles/polarization-versus-democracy/>

Sztompka, P. (2000). Trust: A Sociological Theory. Cambridge University Press.

Štatistický úrad Slovenskej republiky. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021. Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania – Slovensko. Dostupné: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva-podla-nabozenskeho-vyznania/SR/SK0/SR>

TASR. (12. 12. 2024). NÚDCH pripravuje krízový plán, ak by nedošlo k dohode medzi LOZ a vládou. Dostupné: <https://www.tasr.sk/tasr-clanok/TASR:2024121200000348>

Teraz.sk (5. 2. 2017). Macron vedcom z USA: Ak nesúhlasíte s Trumpom, prídte do Francúzska. Dostupné: <https://www.teraz.sk/zahranicie/macron-ponuka-vedcom-z-usa-ktori-nes/242001-clanok.html>

Trend. (19. 3. 2026). Konsolidácia 2026 hazarduje s rastom, ktorý vyjde draho. Dostupné: <https://www.trend.sk/ekonomika/konsolidacia-2026-hazarduje-s-rastom-ktory-vyjde-draho>

Uttenthal, M. (2024). A conceptual analysis of trust. *Social Science Information*, 63(3), 392-410. Dostupné: <https://doi.org/10.1177/053901842412708>

Vachmanská, T. (2026, 24. februára). Vplyv internetu a sociálnych sietí na dôveru na Slovensku. DEKK Inštitút. Dostupné: <https://www.dekk.institute/vplyv-internetu-a-socialnych-sieti-na-doveru-na-slovensku/>

World Economic Forum. (2021). Global Risks Report. Dostupné: https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2021.pdf

World Economic Forum. (2025). Global Risks Report. Dostupné: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2025.pdf

World Economic Forum. (2023). Global Risks Report. Dostupné: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2023.pdf

World Economic Forum. (2024). Global Risks Report. Dostupné: https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2024.pdf

Wu, C. (2021). Education and Social Trust in Global Perspective. *Sociological Perspectives*, 64(6), 1166-1186. <https://doi.org/10.1177/0731121421990045>

DEKK INŠTITÚT – PREDSTAVENIE

DEKK Inštitút (čítaj „dek“) je nezávislá výskumná organizácia, ktorá vznikla začiatkom roka 2020 z iniciatívy niekoľkých mladých vedcov, študentov a humanitárnych pracovníkov. Motívom bol záujem o skúmanie spoločnosti a spoločná skúsenosť väčšiny zúčastnených z prostredia konfliktov, zdravotníckych projektov a utečeneckých táborov krajín Blízkeho východu, juhovýchodnej Ázie a Afriky, kde si tvrdým spôsobom uvedomili dve veci: dobre fungujúca spoločnosť si vyžaduje starostlivosť a pokojnú osobnú angažovanosť svojich členov a napriek všetkým oblastiam oprávnenej kritiky nám je na Slovensku stále veľmi dobre. Chceme prispieť svojou troškou, aby to tak zostalo.

DEKK Inštitút je slovenským reprezentantom vo World Values Survey Association (WVSA), najväčšej prieskumnej organizácii študujúcej hodnoty na svete, na ktorej spoločenskovedných dátach stojí veľká časť rozhodovania OSN, OBSE či Svetovej banky, a vo World Association for Public Opinion Research (WAPOR), svetovej asociácii profesionálov z oblasti zberu a dizajnovania prieskumov verejnej mienky.

Dizajnujeme vlastné prieskumy verejnej mienky a analytické nástroje. S ich kvalitou nám pomáhajú partneri z celého sveta, projektoví odborní garanti a Vedecká rada DEKK Inštitútu. Nechceme ale robiť vedu pre vedu. Rozhodli sme sa o naše výstupy aj analytické nástroje podeliť, tak ako sa v minulosti iní nezištne delili s nami, a uľahčiť tak život štátnym analytikom, vedcom, novinárom aj širokej verejnosti. Chceme prispieť ku skvalitneniu spoločenskej diskusie a zároveň pritiahnúť pozornosť k problematike kohézie.

Náš cieľ je dlhodobý. Uvedomujeme si, že pochopenie a následná intervencia v oblasti sociálnej kohézie je práca približne na dve generácie. No Slovensko máme radi, a to o to viac, že sme strávili roky v zahraničí – v lepšom, ale aj výrazne horšom prostredí, ako je to slovenské. Vieme preto, kam by sme sa ako spoločnosť mohli dostať, ale aj ako hlboko klesnúť. Sme presvedčení, že každý jednotlivec môže prispieť k zlepšeniu krajiny. Toto je náš príspevok.

Podporte nás

V prípade, že Vám naša práca dáva zmysel, budeme vďační, ak podporíte náš ďalší výskum rozpadu a regenerácie sociálnej kohézie na Slovensku a v Európe.

<https://www.dekk.institute/podporte-nas/>

FACEBOOK

INSTAGRAM

LINKED IN

Ďakujeme.

DEKK Inštitút

Lermontovova 911/3

811 05 Bratislava-Staré Mesto

IČO: 53486234

www.dekk.institute

Za grafické spracovanie ďakujeme CREA:THINK